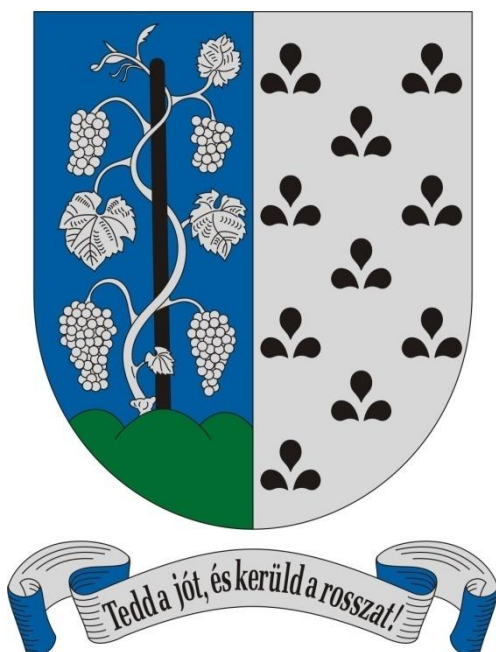

TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM

Szank

2016-2022

Tartalomjegyzék

Bevezető	4
1. Általános alapelvek	5
1.1. Célkitűzések	5
1.2. Környezetvédelem helyi feladatai	6
2. A természeti környezet elemeinek állapota	8
2.1. Föld-talaj	8
2.1.1. Földtani vonatkozások	8
2.1.2. Termőföld	8
2.1.3. Talajok	8
2.1.4. Az emberi tevékenység hatásai	9
2.2. Víz	10
2.2.1. Általános leírás	10
2.2.2. Felszíni vizek	10
2.2.3. Felszín alatti vizek	11
2.3. Levegő	11
2.3.1. Általános leírás	11
2.3.2. Levegőminőség a természeti viszonyok függvényében	11
2.3.3. Levegőminőség az ember jelenléte, tevékenységei függvényében	12
2.4. Élővilág és természetvédelem	13
2.4.1. Általános leírás	13
2.4.2. Élővilág	13
2.4.3. Védelmet élvező természeti értékek	14
2.5. Ember (környezet-egészségügy)	14
3. A települési környezet művi elemeinek és infrastrukturális rendszerének állapota	15
3.1. Épített környezeti elemek	15
3.2. Infrastrukturális rendszer	15
3.2.1. Vízellátás	15
3.2.2. Csatornázás	15
3.2.3. Energiaszállítás, energiagazdálkodás	16
3.2.4. Hírközlés	17
3.2.5. Közlekedés, szállítás	17
3.3. Zaj-, és rezgésterhelés	17
3.4. Hulladékgazdálkodás	19
4. A környezettudatos lakossági szemlélet formálása	21
4.1. Általános elvek	21
4.2. Szemléletformálás az oktatáson keresztül	21
4.3. Szemléletformálás a közösségi programok részeként	22
5. A korábbi környezeti programban meghatározottak teljesítése	23

6. Aktuális környezetvédelmi feladatok	24
6.1. Települési környezet tisztasága	24
6.2. Ivóvíz ellátás	24
6.3. Energiaellátás	26
6.4. Csapadékvíz elvezetés	27
6.5. Kommunális szennyvízkezelés (gyűjtés, elvezetés, tisztítás)	28
6.6. Kommunális hulladékkezelés	28
6.7. Zaj és rezgés elleni védekezés	29
6.8. Feltételezett rendkívüli környezetszennyezés	30
6.9. Levegőtisztaság-védelem	31
6.10. Zöldfelület gazdálkodás	33
6.11. Talaj-, és földvédelem	36
6.12. Természetvédelem (állat-, és növényvédelem, természeti értékek megőrzése, óvása)	37
6.13. A lakosság környezet-, és természetvédelemmel kapcsolatos szemléletformálása	38
6.14. Épített környezet védelme	39
6.15. Helyi közlekedésszervezés	40
7.A célok eléréséhez szükséges intézkedési program	41
7.1. A szervezéssel, intézkedéssel megoldandó feladatok	42
7.2. Településüzemeltetési többletköltséggel járó feladatok	43
7.3. Beruházási és fejlesztési forrásokat igénylő feladatok	43
7.4. Nagyberuházások megvalósítását igénylő feladatok	44
7.5. A környezetvédelmet szolgáló egyéb önkormányzati intézkedések, tájékoztatás, nyilvánosság	44
7.6. Prioritások felállítása	45
7.7. Záradék	45

Bevezető

Az emberi közösségek környezete állapota, annak alakítása, megóvása, fenntartása mindig is az egyik legalapvetőbb feladat volt. Napjainkban hatályos jogi háttér írja elő és teszi ellenőrizhetővé az e téren való előírt kötelezettségek és azok teljesítése harmóniáját. Egy település környezetvédelmi programja a meglévő jogi kötelezettségek fényében, a jelen környezeti állapotból, a korábban elfogadott környezeti program vállalásai teljesítéséből kiindulva konkrét cselekvési programot ad a környezet állapotának fenntartása, minősége javítása, a jövő számára való átadása tekintetében úgy, hogy egyszerre kísérli meg az ember számára egészséges és élhető környezet biztosítását és a környezet hosszabb távú, a fenntarthatóság kritériumainak megfelelő megnyugtató kezelését.

Ennek során a program tartalmazza a környezet elemeinek jelen állapotát, az állapotukat befolyásoló tényeket, folyamatokat, hatásokat, amelynek során feltárul a település működése és környezeti állapota közötti szerves kapcsolatot. Ezen kapcsolat rámutat az egyes környezeti elemek védelme folyamataira, a megfelelő szinten tartásuk, vagy javításuk érdekében szükséges tennivalókra, a korábbi hasonló környezeti helyzetértékelésből adódott kötelezettségek teljesítése áttekintésére és a nemkívánatos negatív környezeti folyamatok megállítására, visszaszorítására, felszámolására.

A környezeti program tehát három részből áll:

- **A környezeti elemek teljes vertikumának áttekintését adja, milyen mértékben, milyen értékekkel és tendenciákkal jellemezhetően milyen konkrét helyzettel állunk szemben. Ez fogja ugyanis meghatározni az elkövetkezendő időszak ez irányú tennivalóit.**

- **A korábbi környezetvédelmi programokban meghatározottak teljesülése áttekintését adja, vagyis hogy milyen módú és mértékű előírásokat és vállalásokat tartalmaztak a nevezett programok és azok teljesülése, végrehajtása hogyan alakult. Ez mutatja majd meg, hogy a környezeti ügyekben való ténykedések mennyiben bizonyultak hatékonyak. a követett irányok mennyiben szolgálták a szükséges elrendő célokat.**

- **A jövő tekintetében a környezeti helyzet múltja és jelene ez irányú tényei, folyamatai milyen módú és mértékű további ténykedést, vállalást tesz szükségessé annak érdekében, hogy a közösség kiegyensúlyozott életlehetőségei a környezeti oldaláról is megfelelőek, vállalhatóak és fenntarthatóak legyenek.**

1. Általános alapelvek

1.1.Célkitűzések

A fenntarthatóság elve: a település üzemszerű működése, fejlesztései tervezése és megvalósításai során a fenntartható fejlődés elvét, vagyis a természet, környezet teherbíró kapacitására alapozottan kell realizálni.

A környezeti ügyek intézésének elve:

- **Megelőzés,** vagyis a károsítás megelőzése mindig olcsóbb volta, mint a károsítási utáni helyreállítás az emberi egészség védelme, az életminőség fenntartása és folyamatos javítása, a helyi környezeti állapot folyamatos fejlesztésének tervezése és megvalósítása érdekében az állampolgárok folyamatokat értő, aktív részvételével.
- **Óvatosság:** vagyis a tervezés, engedélyezés, megvalósítás folyamatának állandó mérlegelése a tervezett beavatkozások a település és környezetében várható következményei tekintetében (közművek, új épületek, ipari létesítmények, stb.).
- **Felelősség:** vagyis a „szennyező/károsító fizet” elv alkalmazása a környezetszennyezés, károsítás tekintetében a település környezeti állapota szinten tartása és fejlesztése érdekében.
- **Szennyezés:** vagyis mindenfajta beavatkozás a környezetet közvetlen és közvetett hatásai tekintetében értelmezendő (pl. engedély nélküli fakivágás nem minősül közvetlen szennyezésnek, de alapvetően megváltoztatja a helyi környezetet, csökkenti annak természetes tisztító, szennyezés feldolgozó kapacitását.) Az önkormányzat feladata és felelőssége a helyreállítás és a környezettudatos tevékenység megkövetelése a fenntarthatóság elérése érdekében.
- **Együttműködés:** vagyis miután a környezetvédelmi problémák zömében nem közigazgatási határokhoz kötöttek, így azok megoldását tekintve is széles körű együttműködést kívánnak meg. A helyi civil szerveződések, intézmények, maga a település lakóközössége és az egyes emberek minél szélesebb körű, aktív bekapcsolása szükséges környezet védelmére irányuló tevékenységekbe. Az együttműködés feltételeinek megteremtése, a környezeti állapotának felmérése, megismerése, és a lakossággal való megismertetése, valamint a környezeti állapot megőrzésére és javítására irányuló közös munkában az önkormányzatnak vezető és szervező szerepe meghatározó.

Az ökológiai (természet közeli) szemlélet elve:

- Zárt rendszer. A természetes önfenntartó rendszerek zártságának (vagyis az anyagok, energiák ciklusonként szakadatlan újra felhasználása és egymásra épülése) analógiájára a települési rendszerek nyitott mivoltának (vagyis a sok külső forrásból származó nyersanyag, energia befogadásának és használatának, a képződő sok hulladék kezelésének) minél inkább való zárására kell törekedni, amely a hulladékok újra hasznosításában, a szennyvizek tisztításában és az ivóvízkészletek utánpótlásának biztosításában kell tetőt öltetnie.
- A természeti rendszerek teherviselési kapacitása figyelembe vétele. A természeti és települési rendszerek fenntarthatósága azt is jelenti, hogy a szükséges fejlesztések tervezésének és megvalósításának a természeti rendszerek teherviselési kapacitásán belül kell maradniuk.
- Szennyezés/károsítás megelőzése, a szennyezés/sérülés következményeinek felszámolása. A környezet igénybevételének, terhelésének és szennyezésének csökkentésével összefüggő helyi feladatok számbavétele, nyomon követése, a szennyezések és károsodások megelőzése, a már sérült környezet rehabilitálása.
- A helyi természeti erőforrások, táji adottságok megőrzése. A helyben és környezetében adott természeti erőforrások és táj jelentette adottságok értékelése és az ezekkel való ésszerűen takarékos, az erőforrások megújulását térben és időben biztosító és hosszútávon fenntartható gazdálkodásszabályozási, szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek megteremtése.

1.2. Környezetvédelem helyi feladatai

Az önkormányzati környezetvédelemmel kapcsolatos feladat- és hatáskörök ellátását a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46.§. 1. bekezdése írja elő.

A települési önkormányzat a környezet védelme érdekében:

- a) Biztosítja a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtását, ellátja a hatáskörébe utalt hatósági feladatokat.
- b) A programban foglalt célokkal, feladatokkal és a település rendezési tervével összhangban illetékességi területére önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki, amelyet képviselő-testület hagy jóvá.
- c) A környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendeletet bocsát ki, illetőleg határozatot hoz.
- d) Együttműködik a környezetvédelmi feladatot ellátó egyéb hatóságokkal, más önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel.
- e) Elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot.
- f) A fejlesztési feladatok során érvényesíti a környezetvédelem következményeit, elősegíti a környezeti állapot javítását.

A települési környezetvédelmi programnak tartalmaznia kell, különösen:

- a) A települési környezet tisztasága,
- b) A csapadékvíz elvezetés,
- c) A kommunális szennyvízkezelés, gyűjtés, elvezetés, tisztítás,
- d) Kommunális hulladékkezelés,
- e) A lakossági és közszolgáltatási (vendéglátás, település-üzemeltetés, kiskereskedelem) eredetű zaj-, rezgés- és légszennyezés elleni védelem,
- f) A helyi közlekedésszervezés,
- g) Az ivóvíz ellátás,
- h) Az energiagazdálkodás,
- i) Zöldterület-gazdálkodás,
- j) Talaj- és földvédelem,
- k) A feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárítása és a környeztkárosodás csökkentése,
- l) Természetvédelem keretén belül állat- és növényvédelem, természeti értékeink megőrzése, megóvása,
- m) A lakosság és különös tekintettel az ifjúság környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos tudatformálásának, településre vonatkozó feladatait és előírásait.

- **A fentiekből kitűnik, hogy az évek során felgyülemlett környezetvédelmet érintő feladathalmaz megvalósítása tisztán önkormányzati forrásból nem finanszírozható, megvalósítását csak középtávon lehet érdemben kezelni.**
- **A helyi környezetvédelmi program megalkotásakor a törvényben kapott felhatalmazás alapján helyi környezetvédelmi alapot kell létrehozni, mely pénzalapot szolgáltat a környezeti állapotok javítását szolgáló pályázatainknak.**

2. A természeti környezet elemeinek állapota

2.1. Föld-talaj

2.1.1. Földtani vonatkozások

A terület felszínét változó mélységben (néhány métertől 50-60 m-ig) az űs-dunai hordalékkúpra települten döntően futóhomok alkotja, melyben löszös betelepülések is találhatóak. A felszíni földtani kép megegyezik a Duna-Tisza között nagy földrajzi kiterjedésben alkotó, alapvetően a Duna feltöltő és hordalék-felhalmozó tevékenységéből származó, a felszíni feltöltéseket követő elsősorban éghajlati hatások mentén kialakult összetételével. A hordalékkúp-anyag fekszik pannónia-kőolajat és földgázt tartalmazó tengeritavi üledék. (Az ebből való ásványi nyersanyag kitermelése az 50-es évektől változó intenzitással folyik.) A terület nem tartozik a szeizmikusan rendszeresen aktív térségek közé, potenciális max. szeizmicitása 6-7° MS.

2.1.2. Termőföld

A korábbi időkben mocsaras és szikes tavak borították a síkvidéki tájat, mára már jelentős erdősültséget és különböző növénykultúrák által megkötött mezőgazdasági területet találunk. A táj fejlődése a földtani és vízrajzi viszonyok függvényében alakult, majd az intenzív emberi behatások következtében változott. Futóhomok és humuszos homok a jellemző, a mélyebben fekvő részeken mozaikszerűen a szikesedés hatásai látszanak. A terület igen gyenge termőképességű volt, továbbá a minden irányból teljesen szabadon mozgó szél jelentős mértékben folyamatosan alakította, mozgatta a felszínt. Ennek védelme érdekében nagyterjedésben került sor erdők telepítésére. Az erdősávok légmozgást gátló, csökkentő hatása egyrészt mérsékli, néhol teljesen leállítja a felszín elhordását, amellyel viszont a csekély humusztartalom védelme is megvalósul, lehetőséget teremtve a humuszosodás folyamata erősödésének, végeredményben a növénytermesztés elindításának. Ezen folyamat nyomait és jótékony következményeit láthatjuk a település és környéke vonatkozásában. Mindezek függvényében a táj három egymáshoz közel álló, de termőképessége szempontjából jelentős különbséggel bíró három tájtípusra osztható:

- **Félig kötött buckás homokvidék** – mára már telepített erdőkkel, közöttük homokpuszta-rét maradványokkal
- **Humuszos homoksíkság** – mára már kertészeti és szántóföldi növénytermesztéssel
- **Buckaközi medencék és csatornák közötti mély-fekvésű területek** – rétekekkel, szikes legelőkkel

2.1.3. Talajok

- **Futóhomok**
- **Humuszos homok**
- **Szikes talajok**

A **futóhomok** esetében nem fedezhetőek fel a talajképződés nyomai, nagyon csekély a szerves anyagok átalakulása, nincs humuszosodás és annak felhalmozódása, következésképpen ez a talaj állandó növényborítás kialakulását nem eredményezi. Ahol mégis képes rajta megtelepedni időlegesen valamilyen növény, ott meg nem történik kellő szerves anyagtermelés, amely képződik is, viszonylag gyorsan ásványosodik. A homok a vizet igen gyorsan elnyel, vízmegtartó képessége nagyon csekély, így a kiszáradás gyors és nagymérvű. Ezzel egyrészt nincs mód a talajképződés előrehaladására a termőképesség terén (tápanyag előállító képességük rossz), másrészt meg a kiszáradó, szabaddá váló szemcsék a szél „játékszerévé” válnak, méretük és a rájuk ható légmozgás erőssége függvényében elcsúsznak, elgörgetődnek, vagy levegőbe emelkedve szállítódnak el. Ennek során a felszín állandóságáról nem beszélhetünk, amely pedig szükséges feltétele volna stabil növénytársulás kialakulásához, érdemi produktivitásához.

A **humuszos homok** esetében a csekély humusztartalom (amely általában 1% felett van) 40 cm-nél nem vastagabb rétegben van jelen, ez azonban még nem indít el jelentős talajképződési folyamatokat. A víztartó képessége ugyanakkor már jobb, mint a futóhomoké, kevésbé szárad ki, bár a vízelvezető képesség jelen esetben is kiváló. A csekélyebb kiszáradás okán jobban ellenáll a szélnek, mindent egybevetve gyenge mértékben, de már van tápanyag előállító képessége, jelentősebb növénymegtartó hatású.

A **szikes talajok** esetében a területen lévő vizek hosszabb ideig való helyben maradása okán a vízdő hatására a sók, elsősorban a nátriumsók jelentősek. Jelen vannak oldott állapotban, szilárd állapotban kristályos sók alakjában, illetőleg nátrium ionok formájában a kolloidok felületén megkötve. Ezek aránya, mennyisége és minősége határozza meg az adott talaj tulajdonságait, amely elsősorban a termőképességben ölt testet, vagyis minél erőteljesebb a szikesedés, annál csekélyebb a termőképesség. Mindenféleképpen a mélyebben fekvő területek tartoznak ide, e területek az emberi művelés tekintetében is elkerültek.

2.1.4. Az emberi tevékenység hatásai

Az emberi hatások elsősorban a hidrológiai viszonyok függvényében kialakult talajok ez irányú változásai tekintetében érdemelnek figyelmet.

- **általános vízrendezés**
- **öntözés**
- **kemizálás**

Az **általános vízrendezés** nagyobb területen érezteti hatását, vagyis a Duna-Tisza köze talajainak szárazabbá válása nem kizárólag a helyben történt beavatkozások eredménye csupán. A két folyó szabályozása, az különböző alföldi térségek eltérő minőségű vízrendezése és az ezzel egyidőben megindult erdőtelepítés és intenzívebb területhasználat következtében mind-mind a terület talajtípusainak változását eredményezte.

A mezőgazdálkodás során alkalmazott **öntözés** a talajvízszint megemelkedését eredményezi, amely egyrészt erősíti a talajképződést a hidromorf hatásokon keresztül, másrészt a megemelkedő talajvíz mélyebbről származó oldható sókat hoz fel a talajszintbe, amely u.n. másodlagos szikesedést eredményezhet. Ez a mélyebben fekvő területeken hatványozottan jelentkezik.

A mezőgazdálkodás során a talaj termőképességének növelése, a magasabb terméshozamok elérése érdekében jelentős **vegyszerhasználat** jelentkezett főként a humuszban szegény területeken a túlzott műtrágyák alkalmazása során, amely a talajvíz ammónia, nitrit és nitrát tartalmának növekedését eredményezte. A talajvíz ilyen értelmű szennyezettsége országos összehasonlításban is magas. Mindezen hatás figyelembe veendő mind a szántóföldi, mint a kertészeti, mind pedig az erdészeti kultúrák tekintetében.

2.2. Víz

2.2.1. Általános leírás

A Szank és környéki talajok vízgazdálkodási szempontból a szélsőséges vízháztartású, közepesen áteresztő típusok közé tartoznak. Ez azt jelenti, hogy a talajok közepes víznyelésű és vízvezető, továbbá gyenge vízraktározó, gyengén víztartó képességűek. Mindezek felül a térség vízföldtani szempontból a rétegvíztároló kőzet jó vízvezető képességű. Ez azért fontos, mert a térség megváltozó klimatikus, esetünkben csapadékjárás viszonyainak (csökkenő csapadék-eseményszám és növekvő egy csapadékeseményen belüli csapadékinzintitás) alakulása során további szárazodás figyelhető meg.

A térségben nincsen kiemelt vízminőség-védelmi terület a természeti területeken kívül. A Kiskunsági Nemzeti Park területrendezési tervében a természeti területeken (homokbuckás erdőterület, illetve a zöldfolyosóban) található vízfolyások felszíni vízvédelmi szempontból kiemelt területekként szerepelnek.

A település érzékenységi besorolás szerint „B” érzékeny területi kategóriába tartozik. A 219/2004.(VII.21.) Kormányrendelet 2. számú melléklete alapján a terület felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny terület. A térség felszín és felszín alatti vizei a 49/2001.(IV.3.) Kormányrendelet szerint nem tartozik a nitrát-érzékeny területek közé, ezért a rendeletben meghatározott előírások alkalmazása csak javasolható a térségben.

2.2.2. Felszíni vizek

A terület felszíni vizeinek mennyiségét döntően a csapadékviszonyok (csapadék-eseményszám, csapadék-eseményen belüli csapadékintenzitás és csapadékminőség) és a felszíni viszonyok (igen csekély lejtésű, mély fekvésű területekkel mozaikosan rendelkező síkvidéki táj) határozzák meg. A felszíni vizek minőségére a települési infrastruktúra fejlettsége, állapota, a csatornázottság színvonala, illetve a működő különböző tevékenységi körű és szintű ipar van befolyással. Jelentős hatással van a vízminőségre a mezőgazdasági művelés alatt álló területekről bejutó diffúz szennyezés (műtrágya, növényvédő szerek, stb.).

A felszíni vizek minősége védelmének egyes szabályairól a 220/2004.(VII.21.) Kormányrendelet intézkedik.

2.2.3. Felszín alatti vizek

- talajvíz
- rétegvíz

A **talajvíz** Szank és térsége a talajvízszint-süllyedések által veszélyeztetett Kiskunsági hátság térségéhez tartozik, ezért kulcskérdés - különös tekintettel a természet-közeli területekre - a felszíni vizek visszatartása a belvícscsatornában. Ez az elv az irányadó a térség állandónak tekinthető felszíni vízfolyásain, mint a Dong-éri főcsatornán és a Bócsa-Bugac csatornán egyaránt.

A felszín alatti vizek minőségi és mennyiségi szempontból is jelentős mértékben veszélyeztetettek. A talajvízszintek Szank térségében is 1,5-2,0 m-t süllyedtek az utóbbi évtizedekben a Kiskunsági homokhátság egyéb területeihez hasonlóan. A térségben a talajvíz áramlási iránya nyugatról - keletre mutató. Minőségi szempontból a talajvizek vas- és ammónia tartalma meghaladja a szabványban megengedett határértékeket.

A **rétegvíz** minősége általában a szabványnak megfelelő, a vastartalom helyenkénti nagyobb mennyisége rétegeredetű.

2.3. Levegő

2.3.1. Általános leírás

A levegőminőséget a természeti viszonyok és a területen élő ember tevékenysége együtt határozza meg. A természeti viszonyok tekintetében a felszíni és talajviszonyok, az uralkodó szélirány és a csapadék a meghatározó, a területen élő ember mindennapi léte, folytatott tevékenységeivel (ipar, mezőgazdaság, fűtés, közlekedés, stb.) összefüggésben kell számításba venni. A település és környéke az általános szabályozás szerint a védett I. levegőtisztaság-védelmi kategóriába sorolandók.

2.3.2. Levegőminőség a természeti viszonyok függvényében

Szank síkvidéken fekszik, a települést és környezetét minden irányból nagyterjedésű sík terület veszi körbe, vagyis a légmozgásoknak a döntően telepített erdőterületeken kívül természetes felszíni, légmozgás irányváltoztatásra kényszerítő akadálya nincsen. Az uralkodó szélirány É-ÉNy-i jelentős szélirány variabilitás mellett. A szélesebségek (amelyek lökészerűen jelentkeznek) intenzív légmozgás esetén tág határok között változnak, helyi generáltság az esetleges módosítás tekintetében jelentéktelen. Mikroklímákban szegény a terület a nagyobb kiterjedésű, összefüggő (zárt) erdőterületeket, fejlett állapotú szántóföldi és gyümölcsösöket, illetőleg a nagyobb vízfelületű felszíni vizek közvetlen környezetét kivéve.

Általában igaz, hogy a légmozgások tekintetében a vizsgált térségünket magában foglaló nagyobb térségre jellemző hatások az irányadóak, helyi generáltságú ez irányú folyamatok csak nagyon kis területre és időbeliséggel figyelhetőek meg. Ennek során elmondható, hogy távolabbi térségek felől kémiai összetételét tekintve jelentősebb szennyezés nem érkezik a területre, a környék levegője tisztának (az Alföld térségét tekintve légszennyező anyagokkal a legkisebb mértékben terheltnek) mondható, a szálló-, és ülepedő por mennyisége azonban száraz időszakban jelentős mennyiséget érhet el.

- A szilárd és folyékony hulladéklerakó telep rekultivációja 2009. szeptemberében elkezdődött, a munkálatok 2010.-ben sikeresen befejeződtek.
- A települési környezet levegőminőségét a gépjárműforgalom (ezen belül is a nehéz járművek arányának) növekedése kedvezőtlenül, míg a gázfűtés terjedése kedvezően befolyásolja.
- A belterületi porszennyezés csökkentését a telkeken és közterületeken növénytelepítéssel, illetve az utak burkolásával lehet elérni.

2.3.3. Levegőminőség az ember jelenléte, tevékenységei függvényében

- **lakossági fűtés**
- **ipari tevékenység**
- **mezőgazdasági tevékenység**
- **közlekedés**

A településen koncentráltan (mint területi szennyező forrás) jelenik meg a **lakossági fűtés**ből származó légszennyezés, mint a levegőminőséget erőteljesen befolyásoló hatás évszakos ciklikussággal, a frekvenciált időszak napjain belül sajátos kibocsátás intenzitásokkal (reggeli, kora délelőtti rövidebb felfűtési időszak, délutáni, esti hosszabb fűtési időszak). A korábbi időszakok egyedi fűtémegoldásai helyébe az eredményes fűtőkorszerűsítés jegyében a gázüzemű fűtőberendezések kerültek túlsúlyba. Ezzel jelentősen csökkent a CO, NO, korom

és egyéb bűzös anyagok mennyisége, de a kerti hulladékok időszakos égetéséből származó szennyezettség megszüntetése még megoldásra vár. Ahol továbbra is egyedi tüzelőberendezések működnek, ott csak az adott tüzelőberendezés esetében engedélyezett tüzelőanyagot szabad elégetni, minden olyan, egészségre káros égéstermékot produkáló anyag elégetése (ipari hulladék, gumi, vegyszer, festék, műanyag, szigetelő anyagok, építési hulladék, stb.) szigorúan tilos.

A területen folyó **ipari tevékenység**et döntően a település közigazgatási területén belül működő MOL Nyrt. földgáz és olajkutató üzei és kiszolgáló létesítményei jelentik zömében zárt technológia alkalmazása mentén. A nevezett ipari tevékenység az ipari objektumnak az uralkodó szélirányt tekintve a településen belüli kedvező elhelyezkedéséből adódóan nem eredményezi a tevékenység természetéből adódó bűszennyezés településen való megjelenését.

A vállalkozások szaporodásával összefüggésben a lakott területen belül létesült és működő kisebb műhelyek, raktárak, élelmiszer-feldolgozó kisebb egységek miután általában amúgy is engedélykötelezettek és a tevékenység maga is különböző oldalról bejelentési kötelezettségekkel jár, az ezekből származó levegőszennyezés korlátok között tartása, kontrollja megoldott.

A **mezőgazdasági tevékenység** mint levegőminőséget befolyásoló hatás döntően két vonalon jelentkezik. Egyrészt az állattartással és mezőgazdasági termékfeldolgozással összefüggésben, másrészt a mezőgazdasági területek kiporzása tekintetében van jelen a település és környezetében légszennyezés.

Szank esetében a nagyobb mezőgazdasági üzemek és állattartó telepek elhelyezkedése az uralkodó szélirányt tekintve kedvező, illetőleg külterületen helyezkednek el, így azoknak a település levegője (bűszennyezés) minőségére nincs számottevő hatással.

A szántóföldi és gyümölcsösök kiporzása száraz időben (főleg nyáron, aszályos, hosszú csapadékmentes időszak esetében) jelentős szálló-, és ülepedő portterhelést jelent. Ezért is van jelentősége a megfelelő tö-, és sortávolságok kialakításának, az összefüggő növényborítottság biztosításának, illetőleg a termőföldeken való nehézsúlyúkkal való mozgás ez irányú tervezettségének, a növényvédelem kellő idejű (szél, csapadék, légnedvesség, léghőmérséklet függvényében való) megvalósításának.

A **közlekedés**ből származó légszennyezés a település térségében nem jelentős, ugyanis az igazgatási területet ÉNy - DK-i irányban átszelő 5404 jelű Bócsa-Kiskunmajsa út forgalma ezen a szakaszon nem haladja meg a napi 1100 járművet és az út belterületen kedvező átszellőzésű.

A területet Dny-ÉK-i irányban átszelő Bodoglárt Jászszenlászólóval összekötő út napi forgalma 600 jármű legfeljebb, ami a kedvezőtlen átszellőzés ellenére sem okoz jelentős légszennyezést.

2.4. Élővilág és természetvédelem

2.4.1. Általános leírás

A természet eltartotta ember és az ember kezelte természet kölcsönkapcsolati rendszere napjainkra világossá vált, hogy az egész jövőn záloga. Az ember használja a természetet, a

használat módja és mértéke azonban annak megújulási korlátai között kell, hogy maradjon. Az ember tevékenységével károkat okoz, sebeket ejt a tájban, természetben, ennek kezelése, rehabilitációja folyamatos és érdemi kell, hogy legyen. Mindez a fenntartható fejlődés jegyében kell, hogy megvalósuljon egyszerre szolgálva a jelent és a jövőt. A jelent a reális, kielégíthető igények szintjén és a jövőt a következő generációknak is használható módon való környezet biztosítása útján.

2.4.2. Élővilág

Az élővilág tekintetében az előbb vázolt, a jelent és a jövőt egyaránt szolgáló szükséges állapot fenntartásához a megfelelő biológiai sokféleség (biodiverzitás) léte, fenntartása a legfontosabb. A területen természet-közeli terület és mezőgazdasági terület egymás mellett van jelen a gazdálkodásra használt terület túlsúlyával. Valójában tehát egy ember által használt, a természetes élővilág szempontjából nagyon szegény és a természet-közeli állapotban lévő, főként erdősült területek gazdag élővilága él együtt a térségben.

A mezőgazdasági területek flórája természetesen nagyon szegény, sok esetben teljesen hiányzik, csak ruderalis, gyomjellegű fajok fordulnak elő. Az állatvilágot is általában a tömegfajok jellemzik: erdő- és mezőgazdasági rovarkártevők, amelyek táplálékbázisát képezik az énekes madárfajoknak. A védett ragadozó madarak előfordulása egyre ritkább. A kisemlősök közül a pocokfélék előfordulása gyakoribb. A ragadozó emlősfajok közül a róka előfordulása számottevő. A vadászható vadfajok közül a fácán és a mezei nyúl fordul elő, csakúgy, mint a nagyvadak közül az őz és a vaddisznó.

A térség homoki területein kívül a másik jellegzetes területek az időszakos, vagy állandó vízállásos mély fekvésű területek alkotják. Ezek elsősorban a belvízelvezető csatornákat kísérik, és nagyrészt rét-, legelő-, kaszálóterületek.

A homokterületek kételtűi és hüllői közül az ásóbéka, a homoki gyík, illetve a zöld és fürgé gyík a legfontosabbak. Fészkelő madarakban is gazdagok a nyílt homoki gyepek és a homoki erdők egyaránt, jellemző fajai a szalakóta, gyurgyalag.

2.4.3. Védelmet élvező természeti értékek

Szanki szürke nyárfa

A Kiskunsági Nemzeti Park által a település közigazgatási területén kijelölt természeti és az ex lege területek (1. számú melléklet).

2.5. Ember (környezet-egészségügy)

A település állandó lakosainak száma 2502 fő.

2016. év	Korcsoport	Férfi	Nő	Együtt
	0-14 éves	177	148	325
	15-18 éves	66	57	123
	19-60 éves	737	691	1428
	61-120éves	242	384	626
	Összesen:	1222	1280	2502

- Népsűrűsége: 34 fő/km². A nők aránya az összlakosságon belül 51 %. A lakosság korösszetétele alapján elöregedő.
- Geográfiai adatok alapján a terület mezőgazdasági tevékenységre alkalmas, aminek eredményeként a helyi magántulajdonra épülő vállalkozások mezőgazdasághoz kötődnek.
- A földtulajdonra jellemző az elaprózott birtok szerkezet, a külterületen 3151 földrészlet található, ami 2,28 ha átlagos birtoknagyságot jelent.
- A saját célra történő állattartás mellett viszonylag jelentős a baromfitartás.
- A szanki Olajbányász Horgászegyesület Szanktól ÉK-re 4 hektár önkormányzati területet bérel, a halastó kialakítása megtörtént. A bérleti szerződés 20 évre szól.
- Szank ipari övezetűl kijelölt terület a Jászszentlászló-Szank összekötő út mellett helyezkedik el a község DK-i részén.
- A községben 92 egyéni vállalkozó és 30 cég található, legjelentősebb ipari vállalkozás a MOL NYRT., további jelentősebb vállalkozások TOOLTECHNIK KFT., MOFER KFT.

3. A települési környezet művi elemeinek és infrastrukturális rendszerének állapota

3.1. Épített környezeti elemek

A települési környezet az ember létével, tevékenységével összefüggésben mesterségesen, tervszerűen kialakított anyagi rendszer, amelynek rendeltetése az ember mindennapi életéhez elengedhetetlen egyéni és közösségi szükségletek megfelelő kielégítése. A településen élők, az ott hosszabb-rövidebb ideig tartózkodók közérzetét, komfortját alapvetően befolyásolják a település közterületeinek állapota (tisztasága, rendezettsége, funkcionalitása). Rendezett településkörnyezeti megjelenés, gondozott utcák, közterek, parkok, biztonságos közlekedést biztosító közutak jellemzik a települést. Az ezt biztosító, kiszolgáló műszaki infrastruktúra a következőkből áll:

Elektromos ellátottság: a település villanyhálózatába bekötött lakások aránya 100%.

Vezetékes ivóvíz: belterületen 100%, külterületen 95 %.

Gázellátás: a kiépített gázhálózat 18,625 km, a gerincvezetékre rákapcsolt fogyasztók száma 1261

Szennyvíz-csatornázottság: teljesen kiépített.

Telefonhálózat:

a lakások 37 %-ban működik vezetékes telefon

Vízúthálózat : nincs a település területén

Távolsági közlekedés: menetrend szerint közlekedő autóbusszokkal biztosított

3.2. Infrastrukturális rendszer

3.2.1. Vízellátás

A településen önálló vízmű működik, két mélyfúrású kút és egy 100 m³-s hidroglóbusz biztosítja szükséges vízmennyiséget és víznyomást. A víz jó minőségű, nincs szükség vízkezelésre, a mélyfúrású kutakból közvetlenül a vízhálózatba megy a víz. A vízfogyasztás átlagosan 266m³/d, csúcsidőszakban 550-600m³/d. 2015. évben kiépítésre került az ivóvíztisztító rendszer, a település ivóvíz rendszerét részlegesen felújították. A vízmű (Szank, Rákóczi u.-Petőfi u. kereszteződésénél) üzemeltetője az ALFÖLD VÍZ Zrt. Békéscsaba

3.2.2. Csatornázás

A csatornázottság teljesen kiépített a településen. Két ütemben készült el, az első ütem 2002. év második felében, a második ütem 2004. év augusztusára készült el. 2015-ben részben felújításra került a rendszer. A szennyvíz a jászszentlászlói 450 m³/nap kapacitású szennyvíztisztítóba megy, amely mennyiség döntő, 400 m³/nap része csatornán, 50 m³ pedig szippantott szennyvíz formájában jut el. Az éves szennyvíz mennyisége 73.000 m³/év, a keletkező iszap (nem víztelenített) mennyisége 300 m³/év. A külterületi illetve tanyás térség szippantott szennyvize is a jászszentlászlói szennyvíztisztítóba kerül.

A belvízvédelem tekintetében a belterület vonatkozásában a település kész tervvel rendelkezik. Bár a területen lévő talajok jó vízáteresztő képességű, a csapadékjárás utóbbi évtizedekben megfigyelhető módosulása (kevesebb csapadékesemény, egy csapadékeseményen belüli csapadékintenzitás növekedése) szükségessé teszi a nagyobb figyelmet a településen amúgy is kiépített nyílt földmedrű árkok, külterületi csatornák, szikkasztó árkok megfelelő víz-fogadóképessége tekintetében. A mélyebben fekvő területek (a település ÉK-i és DK-i oldalán a Béke u.-Petőfi u. közötti térség) hatványozott figyelmet érdemel ez ügyben.

A terület a Tisza vízgyűjtőjéhez tartozik, amely folyamat a település DK-i oldalán futó Dong-ér belvízcsatornán keresztül realizálódik. A nevezett csatornába ÉK-en a Bócsa-Bugac csatorna, míg DNy-on a Társulati csatorna köt be. Az állami csatornák part élétől számított 6-6 m szélességben, a Társulási és Üzemi csatornák part éleitől 2-2 szélességben szabad sávot kell biztosítani a mederrel kapcsolatos szakfeladatok realizálása érdekében.

3.2.3. Energiaszállítás, energiagazdálkodás

- **Gázellátás**
- **Elektromos áramellátás**

A **gázellátás** elsőként a kis települések közül Szankon épült ki, korábban kisnyomású hálózat formájában, amelynek nyomásszabályzója a település és a Dong-ér csatorna DK-i oldalán épült ki, majd az igények növekedésével a település ÉNy-i oldalán az Arany J. u.- Virág u. tekintetében egy középnyomású gázvezeték és nyomásszabályzó került kialakításra. A további ingatlanfejlesztés támasztotta ez irányú igények ellátása is e vezetékrendszerrel összefüggésben realizálódik. A biztonságos szolgáltatás érdekében ingatlanonként is mód van

házi gáz-nyomásszabályozók kialakítására. A tervezett bel-, és külterületi fejlesztések ellátására a szükséges kapacitás adott. A vezetékes gázfogyasztók száma 1261. A hálózat üzemeltetője a GDF SUEZ csoportba tartozó ÉGÁZ-DÉGÁZ ZRT. Szeged.

Az **elektromos áram ellátása** a település DNy-i, DK-i és ÉK-i oldalán lévő 20kV-os elektromos légvezetékéről transzformátor állomásokon és kisfeszültségű (döntően légvezetéken) hálózaton keresztül realizálódik. Elektromos földkábel a település központjában néhány létesítmény esetében épült ki. A távlati igények megkövetelhetik a meglévő transzformátorok kapacitása bővítését (új transzformátorok telepítésére nem lesz szükség), a kisfeszültségű hálózat megfelelőnek látszik a jelentkező új igények biztonságos kielégítésére. Az energia ellátás üzemeltetője az EDF DÉMÁSZ ZRT. Szeged.

Az önkormányzat tulajdonában lévő épületeken kiépítésre került a napelemes rendszer (polgármesteri hivatal, művelődési ház, Közösségi Ház, iskola, óvoda).

3.2.4. Hírközlés

A településen a vezetékes telefonhálózat kiépült, részben légkábellel, részben földkábellel. A távhívó hálózatba bekötött települési körzetszám 77. A jelentkező új igények a jelen hálózat keretein belül realizálhatóak. A telefonhálózat üzemeltetője a T-HOME Kiskunhalasi kirendeltsége.

A mobil telefonrendszerek (T-Mobil, Telenor és Vodafone) esetében a településen bázisállomásai vannak. Ezek a rendszerek biztonsági övezetet nem igényelnek.

3.2.5. Közlekedés, szállítás

A település az 5404 jelű (Jászszentlászló-Szank) úttal kapcsolódik az országos közúthálózatba. A Szank-Jászszentlászló összekötő út két nyomvonalon kitűnő állapotú kiépítettséggel biztosítja a kapcsolatot a szomszédos településekkel. Az út jelenleg önkormányzati tulajdonban van.

A településen belüli úthálózat szabályozott vonalvezetésű, változó szabályozási szélességű, döntően szilárd burkolatú utcákból áll. A település fejlesztésével egyidejűleg a megfelelő úthálózat is folyamatosan bővül.

A tömegközlekedést a VOLÁN vállalatok helyközi és távolsági járatai bonyolítják le. A településen belül helyi járat nincsen, Kiskunmajsával van közvetlen menetrendszerinti járat közúton, illetőleg Kiskunhalassal a MOL úton van közvetlen járat. Móricgát-Jászszentlászló irányában is van járat. Az önkormányzat többször próbálkozott a Szeged-Pápa viszonylatú, a TISZA-, és a BAKONY VOLÁN által üzemeltetett távolsági járat Szankra történő beközeledtetésével, de az üzemeltetők ebben nem voltak partnerek.

3.3. Zaj-, és rezgésterhelés

Zaj- és rezgésvédelmi szempontból a terület beépítésével, használatával és az ott alkalmazható technológiák üzemeltetésével kapcsolatban a 8/2002.(III.22.) KöM-EüM együttes rendelet előírásai alkalmazandók. A zaj- és rezgésvédelmi követelményeket a területrendezési tervekben érvényre kell juttatni. A környezetbe zajt, illetve rezgést kibocsátó és a zajtól, illetőleg rezgéstől védendő létesítményeket úgy kell tervezni, egymáshoz viszonyítva elhelyezni, hogy a zaj és a rezgés ne haladja meg a megengedett zaj-, illetőleg rezgésterhelési határértékeket.

Egyének és vállalkozások - működésük során - csak a védendő létesítményekre előírt határértéket meg nem haladó zaj- és rezgésterhelést okozhatnak. A már meglévő üzemi zaj- és rezgésforrások környezetében beépítésre kerülő területek esetében a 8/2002.(III.22.) KöM-EüM együttes rendelet határértékei kell, hogy teljesüljenek.

- A lakóterületeket, a beépítetlen külterületi mezőgazdasági területeket zajvédelmi szempontból a „*Lakóterület falusias, kertvárosias beépítéssel*” területi osztályba sorolhatjuk.
- Az ipari-, kereskedelmi-, szolgáltató- és gazdasági területek zajvédelmi szempontból generálisan a „*Gazdasági terület és különleges terület*” területi kategóriába sorolandók.
- Belterületen, lakóterülettel határos kereskedelmi és szolgáltató terület céljára a szigorúbb „*Lakóterület, vegyes terület*” kategóriába sorolást célszerű alkalmazni.

A településen előforduló zajhatások közül az alábbi zajforrások jelentkezhetnek:

- **üzemi létesítményekből származó**
- **közlekedésből származó**
- **építésből származó**
- **szórakoztató, kulturális és sportlétesítmények eseti működéséből származó**

Az önkormányzat képviselője szerint kifogásolható intenzitásban a felsoroltak egyike sem fordul elő, eddig érdemi lakossági panasz nem volt. Panasz vagy közérdekű bejelentés esetén az okozott zajforrás ellenőrzése érdekében műszeres zajszint mérés, zajvizsgálat rendelhető el, amelyet a vonatkozó MSZ 18150/1 előírásai szerint kell végezni. Ha a határérték túllépés megállapítható a zajvizsgálat költségeit az okozó viseli és határérték betartását biztosító műszaki, vagy egyéb intézkedésekre kell kötelezni.

Az üzemi létesítményekből származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken a rendelet 1. számú melléklete alapján határozhatók meg. Zajterhelés szempontjából egyetlen jelentős ipari üzeme a MOL Nyrt. szénhidrogén termelő létesítményei. Egyéb ipari és mezőgazdasági üzemek Szank közigazgatási területén belül nem találhatók (a terület üzemektől származó zaj szempontjából nem terhelt). Kedvező, hogy a MOL Nyrt. szénhidrogén kutató létesítményei a belterületi lakóterülettől zajvédelmi szempontból kellően

távol épültek és üzemelnek. Ezen létesítmények összes célforgalma nem haladhatja meg az 5404. jelű út jelenlegi forgalmát 20%-nál nagyobb mértékben.

A **közlekedésből származó** zaj terhelési határértékeit a zajtól védendő területeken a rendelet 3. számú melléklete alapján 65/55 dB (nappal/éjjel). Az igazgatási területet ÉNy-DK-i irányban átszelő 5404. jelű út, illetve DNy-ÉK-i irányban átszelő Bodoglár-Jászszentlászlói út közlekedési eredetű zajterhelését a rendelkezésre álló forgalmi adatok alapján az ÚT 2-1.302:2000. sz. útügyi műszaki előírás szerint számított eredmény az alábbi:

Számítás alapján az alábbi eredményeket kapjuk:

	Megengedett egyenértékű A-hangnyomásszint	5404 jelű út várható egyenértékű A-hangnyomásszint	Bodoglár-Jászszentlászlói út várható egyenértékű A-hangnyomásszint
Nappal	65	63	60
Éjjel	55	55	52

Az 5404 jelű közút, illetve a Bodoglár-Jászszentlászló közötti út belterületi szakaszai mellett meglévő lakó- és intézményépületek találhatóak, általában előkert nélkül a beépítési vonalra épített épületekkel. Az út e szakaszain határértéket meghaladó eredmények számíthatóak, így e szakaszon a zajcsökkentés érdekében passzív zajvédelmi intézkedések szükségesek. A település forgalmát, elsősorban a helyi lakosok forgalma adja. A belterületi meglévő és tervezett önkormányzati lakó utakon a közlekedés csekély, így zajhatárérték túllépés a jövőben sem várható.

Az **építésből és szórakoztató, kulturális és sportlétesítmények eseti működéséből származó** zaj csak időleges, ezzel kapcsolatos lakossági panasz nem merült fel. Várhatóan ennek növekedésével a jövőben nem kell számolni.

3.4. Hulladékgazdálkodás

- Szilárd hulladék
- Folyékony hulladék
- Ipari hulladék
- Mezőgazdasági hulladék
- Veszélyes hulladék

A települési **szilárd hulladék** összegyűjtését, szállítását és elhelyezését, valamint a helyi szilárd hulladéklerakó kezelését a FBH-NP Közszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság végzi. Telephelye Vaskúton van, ahol a hulladék válogatása is megtörténik. A helyi

hulladéklerakó rekultivációja megvalósult. A településen 4 db. hulladékgyűjtő sziget működött, a házaktól való szelektív gyűjtés megindulásától 3-at felszámoltak, jelenleg egy hulladéksziget üzemel, ahol a lakosság szelektíven tudja gyűjteni a papírt, a műanyagot és az üveget.

A **folyékony hulladék** tekintetében a település területén teljesen kiépített szennyvízcsatorna rendszer működik. A szennyvíz tisztítását a jászszentlászlói 450 m³/d kapacitású tisztítómű látja el, amelyből 400 m³/d csatornán, 50 m³/d szippantott szennyvíz formájában érkezik. Az éves szennyvíz mennyisége 73.000 m³/év, a keletkező nem víztelenített iszap mennyisége 300 m³/év. A helyi folyékony hulladéklerakó rekultivációja megvalósult.

Ipari hulladék a településen elhanyagolható mennyiségben termelődik. A jövőben a település esetében a hulladékszegény és fajlagosan kevesebb alapanyagot felhasználó technológiával működő ipari üzemek, egységek telepítését, illetőleg a képződő hulladék újrahasznosítás és újrafeldolgozását arányának növelését kell szorgalmazni.

Mezőgazdasági hulladék tekintetében a jelentős mezőgazdasági üzemek ellenére sem beszélhetünk jelentős mennyiségű hulladék keletkezéséről. A közigazgatási területen döngű, dögtér nincs, külterületen 1 db konténer van a kis állatok begyűjtésére. Kacsa, liba, kutya, macska, stb. Azt az ATEV hetente egy alkalommal elszállítja. Nagyobb állatok (szarvasmarha, ló) begyűjtésére szerződése van a településnek az ATEV-vel, igény esetén telefonhívásra kimennek a helyszínre. A tetemek megsemmisítő helyre történő szállítását egyedi megrendelésre, vagy időszakos rendszerességgel az ATEV végzi. Községi döngűkonténer kijelölésének szükségessége egyelőre nem merült fel. Jelentkező igény esetén a konténeres döngűterületet a hatályos jogszabályoknak megfelelően kell kialakítani.

A **veszélyes hulladék** tekintetében Szank településen egyedül a csak a MOL Nyrt. telephelyein keletkeznek csekély mennyiségben. A nevezett cég saját területén kerül gyűjtésre a veszélyes hulladék, amelyet engedéllyel rendelkező céggel kötött szerződés alapján kerül elszállításra. Az Önkormányzat és intézményeinél termelődő veszélyes hulladékot engedéllyel rendelkező cég szerződés alapján szállítja el.

Szank településen Inert hulladéklerakó létesítése valósult meg a 22/2001. (X.10.) KöM rendelet előírásainak betartásával. Az Inert hulladéklerakó részére az Alsó-Tiszavidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 7181-2-1-2/2015 számú engedélyt adott ki. Az Inert hulladéklerakó Szank településen a sportpálya mellett, a mázsaház mögötti területen került kialakításra (Halasi u. 44.).

4. A környezettudatos lakossági szemlélet formálása

4.1. Általános elvek

A környezettudatos lakossági szemlélet formálása a jelenben megélt környezet-ember kapcsolatrendszer és a változó környezeti folyamatok megértéséhez, továbbá a környezet szakadatlan változásaira adandó egyéni és közösségi válaszok tekintetében egyaránt elengedhetetlen. Mind az egyén, mind pedig a közösség aktív, a folyamatokat értő hozzáállású

részvétele a záloga az előttünk álló környezeti változásokhoz való sikeres alkalmazkodásnak, a megmaradásunknak. Az ember és környezete harmóniájának megteremtése mára már látható, hogy alapvető követelmény, közvetlenül vagy közvetve minden tevékenységünket illetően. Az egyén és a közösség fejlődése mértéke, módja, üteme fenntartható kell, hogy legyen a jövő érdekében. Ezért kell minden a környezettel összefüggő tevékenységünket ennek tükrében nézni, ennek szellemében átgondolni és újra szervezni. Ebben a munkában egy település Önkormányzatának törvényben előírt kötelezettségei tekintetében a közösség együttes szándékát, közös gondolkodását és közös cselekvését kell képviselni, artikulálni és koordinálni. Ennek során szükséges:

- a településen tájékoztató-tudatformáló stratégiát kialakítani (*kiadványok, ismeretterjesztő előadások, stb.*)
- a település lakosságának véleményét időről időre kikérni a fejlesztések, új beruházások vonatkozásában (*közmeghallgatások, lakossági fórumok, stb.*)
- a település lakosságát minél szélesebb körben bevonni a közösségi feladatok megvalósításába (*Föld Napja, Víz világnapja, Egészségnap, Te szedd akció, stb.*)
- a lakossági kezdeményezéseket megismerni, mérlegelni és annak a közösség számára pozitív mivolta esetén az Önkormányzat eszközeivel segíteni (*a települési civil szervezetekkel való kapcsolatok aktivizálása, stb.*)
- az egyén és a közösség elvárható környezettudatos tevékenységéhez viselkedésmintákat biztosítani annak szellemi és gyakorlati feltételeinek megteremtésén keresztül (*közterületi hulladékgyűjtők kihelyezése, szelektív hulladékgyűjtés megszervezése, ünnepek utáni karácsonyfagyűjtés stb.*)

4.2. Szemléletformálás az oktatáson keresztül

Bár az oktatás terén jelenleg nincs az Önkormányzatnak fenntartói kötelezettsége, a környezetért, a közösségért, a jövőnkért érzett felelősség okán mindenben támogatni és segíteni kell az ember és környezete harmonikus kapcsolatát előmozdító szervezett keretek között a településen zajló oktató-nevelő munkát.

- **Szemléletformálás az óvodában**
- **Szemléletformálás az általános iskolában**

A Szankon folyó **szemléletformálás az óvodában** a környezet megóvását, a környezet szeretetére nevelést, mint kiemelt feladatot foglalja magába. Lehetőségek szerint Szank óvodája részt vesz rajzversenyeken, melyekre a gyerekek a természetről, az élő környezetről készítenek rajzokat. A környezetvédelem naponta megjelenő feladat. Az óvodában lévő tiszta rendezett környezet biztosítása nem csak a felnőttek, de a gyerekek napi munkájában is megjelenő szükséglet. A szelektív hulladékgyűjtésre nevelés érdekében Szank óvónői részt vettek a Homokhátsági Hulladékgazdálkodási Kft. és az ÖKO-Pannon Nonprofit Kft. által szervezett továbbképzésen, ahol Szank óvodájának óvónőit látták el a szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos nevelési lehetőségekkel, és segédanyagot biztosítottak minden kisgyermek számára a tudatos környezetvédelem és szelektív hulladékgyűjtés tekintetében.

A Szankon folyó **szemléletformálás az általános iskolában** egy komplex környezeti nevelési program mentén történik. Ezen programnak a következő kiemelt feladatai vannak:

- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;

- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
- a tanulók az életkoruknak, tanultsági szintjüknek megfelelően – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - *a környezet fogalmával, annak szakadatlan váltoásaival,*
 - *a földi rendszer egységével, ok-okozati kapcsolatrendszerével*
 - *a környezetszennyezés formáival és hatásaival,*
 - *a környezetvédelem és környezetgazdálkodás lehetőségeivel,*
 - *lakóhelyünk természeti értékeivel,*
 - *lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival, megvalósult és tervezett programjaival.*

Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- Biológia és egészségtan tantárgyak keretében feldolgozott ismeretek.
- A természetismeret, dráma, földrajz, hon- és népismeret tantárgyak, valamint az első-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek.
- A környezeti nevelést szolgáló tanórán kívüli élményszerzést megvalósító foglalkozások:
 - *minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére;*
 - *minden évben a „Föld napja” alkalmából történő megemlékezés a környezetvédelemmel kapcsolatos játékos vetélkedővel, akadályversennyel;*
 - *minden tanévben egy alkalommal „környezetvédelmi őrjárat” szervezése a településen; a szárazelemgyűjtés megszervezése az iskolában.*

Az általános iskolában rendszeresen voltak neves külső előadókkal lebonyolított ismeretátadási programok a következő témákban:

- *a környezetvédelem*
- *az ökológiai gazdálkodás*
- *a megújuló energiák elterjedése*

4.3. Szemléletformálás a közösségi programok részeként

A település közösségi életében számtalan ünnepség, rendezvény program valósul meg, ahol közvetve vagy közvetlenül a környezettudatosság kérdése, elvei és gyakorlata előkerülnek. A különböző a témához szorosan kötődő rendezvények esetében tájékoztató és ismeretátadó előadások, tájékoztató kiadványok segítik a szemléletformálást:

- Virágos Magyarország
- Legszebb konyhakert
- Te szedd

A nem a témához kötődő rendezvények esetében a megrendezés körülményei, feltételei (pl.: hulladékgyűjtés) kell, hogy a gyakorlatban sugalmazzák a követendő környezettudatos viselkedésmintákat.

5. A korábbi környezeti programban meghatározottak teljesítése

- **Inert hulladéklerakó létesült a településen.**
- **A helyi korábbi szilárd és folyékony hulladéklerakó teljes rekultivációja megtörtént.**
- **A házaktól származó szelektív folyamatos hulladékgyűjtés megindult egy szelektív hulladékgyűjtő sziget folyamatos üzemelése mellett.**
- **Teljesen felújították a települési ivóvízellátó rendszert.**
- **Részben felújították a települési szennyvízcsatorna rendszert.**
- **Számos környezettudatos nevelést szolgáló rendezvény, előadás és ismeretátadási program valósult meg a településen az általános iskolában, a könyvtárban és a közösségi házban.**

6. Aktuális környezetvédelmi feladatok

6.1. Települési környezet tisztasága

Az embert körülvevő települési környezetben éljük mindennapjainkat. A települési közterületek (utak, járdák, parkok állapota) rendezettsége, tisztasága, a megfelelő növényzet – elsősorban őshonos, tájba illő fajok felhasználásával – alapvetően befolyásolja az ott élők közérzetét, komfortérzetét. A rendezettség, tisztaság és az ápoltság növényzet ingatlan-érték növelő is egyben. A növényzetnek komoly szerepe van a káros környezeti hatások, a portterhelés, a gáz állapotú szennyező anyagok és a zaj csökkentésében.

Cél:

- **Kevesebb környezeti stressz hatást eredményező, jobb környezeti állapotjellemzőkkel rendelkező, komfortosabb települési környezet kialakítása és fenntartása.**
- **Önkormányzatnak felül kell vizsgálni a rendeletben szabályozott közterületek tisztántartásának rendjét, rögzíteni mind a lakók, mind az önkormányzat kötelezettségét, nyomon kell követni a közterületek rá vonatkozó takarítását, annak hiányában fel kell szólítani.**
- **A településen kihelyezett szemétkgyűjtők folyamatos fenntartásáról gondoskodni kell. A kihelyezésnél és pótlásnál figyelembe kell venni a jelentkező lakossági igényeket. Ezzel a forgalmas közterületeken képződő hulladék kulturált gyűjtése és elszállítása megoldható.**
- **A téli hónapokban, a hó eltakarítást, és síkosság-mentesítést mind a közutakon, mind járdákon minél szélesebb körben ki kell bővíteni a település külterületeit is figyelembe**

véve. A környezetünk védelme érdekében ahol lehet minimalizálni, kell a sózást. Sózás helyett más környezettel szemben inert anyagokat kell alkalmazni (homok, fűrészpor stb.).

- A település tisztán tartása tekintetében ösztönözni kell a közösség tagjait, hogy minél aktívabban vegyenek részt a feladatok elvégzésében, amely munkában való intenzívebb részvétel a tisztaság fenntartása tekintetében is nagyobb öntudatosságot és felelősséget generál.

6.2. Ivóvíz ellátás

A víz alapvető, pótolhatatlan lételeme minden élőlénynek, minden tevékenységünknek. Az érintetlen vagy természetközeli állapotú tiszta felszíni vizek a biodiverzitás megőrzése szempontjából kiemelt jelentőségűek. A víz természeti erőforrásként is értékes. A felszíni és felszínalatti vizeket megannyi gazdasági tevékenységhez használják fel: turizmus, mezőgazdaság, ipar, bányászat és nem utolsósorban természetesen ezek az ivóvíz legfőbb forrásai.

A víz megújuló természeti erőforrás. Értéke a legutóbbi nemzetközi konferenciákon (2016 Fenntartható Fejlődés - New York, 2016 Klímacsúcs – Paris) ismételt kiemelésre került az utóbbi évtizedek azon jelentős felismerése, hogy nem körültekintő használata és a globális igények szakadatlan növekedése (népességnövekedés a gazdasági növekedés, fogyasztás, „életszínvonal” növelés kényszerével párosulva) következtében az egészséges édesvíz hiánytól szenvedő lakosság aránya rohamosan emelkedik. A fenntarthatóságot veszélyezteti, továbbá diplomáciai vagy akár fegyveres konfliktusok robbanhatnak ki a nem is oly távoli jövőben. Ennek elkerülése, érdekegyeztetés, a vízkészletek takarékosabb felhasználása érdekében számos globális kezdeményezés indult, mint pl. a „Water for Peace” – Víz a Békéért – program.

Mindenütt megfontolandó és keresendő annak műszaki lehetősége, hogy a háztartásokban termelődő szennyvízzel legyen kiváltható pl.: a ma még ivóvíz-minőségű vízzel való WC öblítés, kerti öntözés (utóbbi esetében a szennyvíz kemikáliáktól mentes kell, hogy legyen!).

Cél:

Ivóvízbázis védelme, a vízminőség javítása, a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás megteremtése.

Feladat :

- Az ivóvíz ellátást a községi vízmű biztosítja a település teljes területén, illetve egyes külterületi részeken is.
- Azokat a lakosokat, akik nem csatlakoztak még rá a hálózatra, meg kell győzni a rendszer előnyeiről.
- A kutak területén védőterületek kijelölése szükséges a 123/1997.(VII.18.) Kormányrendelet alapján.
- Folyamatosan biztosítani kell a 201/2011. sz. Kormányrendelet szerinti vízminőséget.
- Keresni kell a módját – és ezt tájékoztató, ismeretátadó programokkal, tanácsadással segíteni kell – az ivóvíz-minőségű víz kiváltására a háztartáson belül, ahol csak az lehetséges.

6.3. Energiaellátás

Világszerte erős törekvés mutatkozik a megújuló energiaforrások hasznosítására, egyrészt a fosszilis energiahordozók felváltása, másrészt a környezeti kockázat csökkentése, harmadrészt pedig az energiaexport függőség csökkentése érdekében. A megújuló energiaforrások alkalmazása a terület- és gazdaságfejlesztés kiemelkedő fontosságú területe gazdasági, szociális és környezeti szempontból egyaránt. A hagyományos fosszilis energiahordozók (kőszén, kőolaj, földgáz) ára egyre inkább emelkedik és utóbbiak esetében a készletek kimerüléséhez közeledve hosszabb távon még erőteljesebben fog emelkedni, amivel a lakosság jelentős része képtelen lesz lépést tartani. Másrészt, a kőolaj és gázárak növekedése nyomást fog gyakorolni a kőszén felhasználás növelése irányában, amely a már ismert környezetvédelmi problémák (savas eső, pernye, stb.) ismételt súlyosbodásához vezet, amennyiben megfelelő alternatív energiaforrások fejlesztése nem történik meg. Az elkövetkező 1-2 évtized átmeneti állapotnak tekintendő, amikor a hagyományos energiahordozók közül a legkisebb szennyezést okozó földgáz használatát célszerű növelni.

Elektromos hálózat :

- Szank villamos hálózatát az EDF DÉMÁSZ hálózati elosztó (DHE) Kft. kezeli és jelentős részben az energiaszolgáltató is egyben az MVM Zrt. mellett. A rendszer üzemelését, fenntartását, karbantartását az EDF DHE Zrt. végzi.
- A közvilágítás céljából működtetett hálózat rekonstrukciójakor vagy új hálózatok kiépítésekor a LED-es lámpák beépítésére kell törekedni.

Gáz hálózat :

- A gázenergia ellátás kapacitási és infrastrukturális oldalról megoldott. Ez által a településen mind a szilárd, mind a folyékony energiahordozók iránti igény minimális.
- A belterület gázenergia szempontjából ellátott. A külterületeken élőket ösztönözni kell megújuló energiaforrások használatára.

Alternatív energetikai megfontolások :

- Fenntartható fejlődés szempontjából nélkülözhetetlen az alternatív energiaforrások előtérbe kerülése a hagyományos energiahordozókkal szemben. Az alternatív energiák közül elsősorban a geotermikus energia, vagyis a termálvíz jöhet szóba. Másodsorban számításba jöhet még a mezőgazdaságból származó biomassa, illetve a hulladék kezelés során hasznosítható biogáz energia nyereség céljából.
- Megvizsgálandó a területen felhasználható szél energiájának kérdése.
- Növelni kell a településen az önkormányzat tulajdonában álló épületekhez a napelemmel termelt energia mennyiségét.
- Energiahatékonysággal, megújuló, alternatív energiaforrások alkalmazásával összefüggő ismeretek népszerűsítése, terjesztése, az iskolai oktatásba történő beillesztése, kampányok, tanfolyamok szervezése, kiadványok szerkesztése.

6.4. Csapadékvíz elvezetés

A csapadékvíz elvezetése az utóbbi időkben tapasztalható változó csapadékjárás (a csapadékesemények számának csökkenése, az egy csapadékeseményen belüli csapadékontenzitás növekedése) következtében, a rövid idő alatt ugrásszerűen jelentkező nagymennyiségű víz elvezetése kulcskérdés a település műszaki állaga, környezetbiztonsága, élet-, és vagyonbiztonsága okán. Ezért az elvezető árok, szikkasztók állapotát folyamatos figyelem kell, hogy kísérje.

- A településen a csapadékvíz elvezetése szikkasztóárkokba történik. Az árok karbantartásáról és tisztításáról folyamatosan gondoskodni kell.
- Az újonnan létesítendő, illetve a felújítandó utak tervezésekor ki kell térni a csapadékvíz elvezetésére is, és a kivitelezés során csak olyan útépítést hajthatnak végre, amelyben a csapadékvíz elvezető rendszert megnyugtatóan tudják kiépíteni.
- Csapadékvíz elvezető árokba szennyvizet, vagy állattartás hulladékait tartalmazó szennyvizet még előtisztítás után sem szabad bevezetni.

- Keresni kell a csapadékvíz háztartásonkénti gyűjtése műszaki lehetőségeit a kiskertek öntözővizének az ivóvízhálózatból származó víz kiváltása tekintetében.
- Ebben az esetben is a közösség részéről megnyilvánuló felelős magatartás elvárható és minden eszközzel segítendő.

6.5. Kommunális szennyvízkezelés (gyűjtés, elvezetés, tisztítás)

- A település szennyvízcsatorna hálózata teljesen kiépített, a szennyvíztisztítást a jászszentlászlói 450 m³/d kapacitású tisztítómű látja el.
- A külterületi tanyás térségekben, ahol a csatornázottsággal nagy távlatokban sem lehet számolni a zárt szennyvízgyűjtő, illetve már létező házi szennyvízkezelés elősegítése jöhet számításba.
- Keresni kell a műszaki lehetőségét a háztartásokban termelődő szennyvíznek a háztartásokon belüli, ivóvíz-minőségű víz kiváltása tekintetében (WC-k öblítése, kiskertek öntözése).

6.6. Kommunális hulladékkezelés

A hulladékgazdálkodás nem képzelhető el megfelelő műszaki védettséggel rendelkező, megfelelő környezeti feltételek közé telepített hulladékgazdálkodási létesítmények nélkül. Ez mind helyben a szilárd és folyékony hulladéklerakó teljes rehabilitációjával és a folyamatos, háztól való szelektív hulladékgyűjtéssel és elszállítással (Vaskút), valamint a településen létrehozott Inert hulladéklerakóval teljesült. Közterületen jelenleg egy helyen hoztak létre hulladékgyűjtő szigetet, amelyek a szelektív gyűjtéssel a lerakandó hulladékok mennyiségét csökkentik, ezáltal a lerakó élettartamát növelik.

Cél:

- A hulladékok mennyiségének csökkentése, azok által okozott szennyezések kiküszöbölése.
- Adatszerzés a lakossági, ipari, mezőgazdasági veszélyes és nem veszélyes hulladékok keletkező mennyiségéről.
- Hulladékgazdálkodási törvényben meghatározott feladatok elvégzése.
- Szemléletformálás

Feladat :

- Az illegális szemétkerakó-, és szennyező anyag ürítési helyek felszámolása, a tevékenység tiltásának táblával jelölése. A tevékenység gyors és hatékony végrehajtása érdekében igénybe kell venni a közhasznú munkásokat – megfelelő szerszámokkal, szállító járművel ellátva – a szükséges irányítás mellett. Ezt a tevékenységet nem kampányszerűen, hanem folyamatosan szükséges végezni, mert az illegálisan lerakott kisebb mennyiségű hulladék az esetek jelentős számában nagyobb hulladéklerakások megjelenését generálja. Ezt tehát folyamatosan követni kell!
- Évenként egy alkalommal lomtalanítást kell szervezni a településen.
- A háztartási hulladékban lévő veszélyes hulladékok szelektív gyűjtési rendszerének teljes körű kiterjesztése. Jelenleg akkumulátor, gumiabroncs, elektromos és elektronikai hulladékok gyűjtése alkalmanként történik az önkormányzat szervezésében továbbra is kiemelt fontossággal folyik.
- Felvilágosító-tudatformáló tevékenység a lakosság körében a hulladékmennyiség csökkentése, a szelektív gyűjtés szabályainak közös kialakítása és betartása érdekében.
- Nagy hangsúlyt kell helyezni az oktatásban a korszerű hulladékgazdálkodási szemlélet érvényesítésére. A szelektív gyűjtés és hasznosítás elterjesztése, az energetikai hasznosítás elfogadottságának növelése, az illegális hulladék lerakás megelőzése csak a gazdasági szereplők és a lakosság hozzáállásának alapvető megváltoztatásával lehetséges.

6.7. Zaj és rezgés elleni védekezés
--

A környezet általános védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 31. § szerint a zaj – és rezgés elleni védelem keretében műszaki, szervezési módszerekkel kell megoldani:

- a zaj- és rezgésforrások zajkibocsátásának, illetve rezgésgerjesztésének csökkentését,
- a zaj- és rezgésterhelés növekedésének mérséklését vagy megakadályozását,
- a tartósan határérték felett terhelt környezet utólagos védelmét, valamint,
- a passzív akusztikai védelmet (intézkedési terv kidolgozása során) a tervezett fejlesztések és terület felhasználások zajvédelmi szempontú vizsgálatá során.

Cél :

A lakosság egészségvédelme, a településen pihenést, kikapcsolódást kereső vendégek nyugalma érdekében a környezeti zajok elfogadható szintre mérséklése.

Feladat:

- A meglévő zaj és rezgés források feltárása, pontos nyilvántartása, zajkibocsátási határérték megállapítása, a meglévő problémát okozó zajforrások kibocsátásának csökkentése, korlátozása, település zajtérképének elkészítése. Ezt folyamatosan nyomon kell követni!
- Zaj- és rezgés elleni védelem bármely zajt kibocsátó létesítmény csak abban az esetben üzemeltethető, vagy építhető, illetve bármely tevékenység csak abban az esetben folytatható, ha az általa kibocsátott zaj mértéke a környezetben a vonatkozó rendelet szerinti határértéket nem haladja meg.
- A tervezett gazdasági területre csendes létesítmények telepítése javasolt, illetve ezen létesítmények célforgalma nem haladja meg az 5405. jelű út jelenlegi forgalmát 20%-nál nagyobb mértékben.
- A gazdasági területi és lakóterületi funkció megengedett zajterhelési határérték eltérése 10 dB. A zajhatás csillapítása érdekében a gazdasági terület határán belül egy 20 m széles, háromszintű, vegyes fajú, örökzöldeket is tartalmazó zajvédő cserje- és erdősávot javasolt telepíteni. A gazdasági területek körüli mezőgazdasági területek ne legyenek beépíthetők.
- Zajkibocsátással járó tevékenység (üzemlétesítés, felújítás, üzembe helyezés, építés) megkezdése előtt a területileg illetékes felügyelőségtől zajkibocsátási (emissziós) határérték megállapítását kell kérni és annak betartásáról gondoskodni kell.
- A közút zajcsökkentése passzív zajvédelmi intézkedésekkel érhető el (sebességcsökkentés, növénytelepítés, az út felőli védendő épületek nyílászáróinak zajvédő üvegezése).

6.8. Feltételezett rendkívüli környezetszennyezés

Az 1999. évi LXXIV. törvény (un. „katasztrófa-törvény”) pontosan meghatározta a különböző szervezeteknek, a felelősöknek és az állampolgároknak a katasztrófák elleni védekezésben rájuk háruló feladatokat. Az ipari termelés, tevékenység különböző formában és mértékben veszélyezteti a környezetet. A lakosság komfortérzetének, biztonságának megteremtése, az információ, tájékoztatási lehetőségek korszerűsítésével valósítható meg.

A veszélyeztetések a keletkezés oka alapján három fő csoportra oszthatók:

- technikai (technológiában bekövetkező zavar, veszélyes anyag tárolása, kezelése)
- természeti (földrengés, tűz, vízbázisok elszennyeződése - ez utóbbi jellemzően inkább emberi hatásokra következik be)
- egyéb (terrorcselekmény, nukleáris veszélyeztetés, háborús veszélyeztetés).

Cél :

Az állampolgárok és a környezet biztonságát garantáló gazdálkodás és termelés.

Feladat :

- Fel kell tárnai a meglévő ásott kutakat, ezek megszüntetéséről gondoskodni kell.
- Ellenőrizni, illetve figyelni kell a trágyaszarvas mezőgazdasági területen történő elhelyezését, annak figyelembe vételével, hogy ideiglenes trágyaszarvas mezőgazdasági tábla szélén legfeljebb 2 hónapig helyezhető el, illetve hogy a trágya kijuttatása december 1. és február 15. között tilos.
- A önkormányzatnak tájékozódnia kell és leltárt kell készítenie a település közigazgatási területén működő veszélyes technológiákról és a tárolt, szállított veszélyes anyagokról, csak olyan tevékenységet engedélyezhet, amely megfelelő környezetbiztonsági garanciákkal rendelkezik. Ennek folyamatos követése szükséges.

6.9. Levegőtisztaság-védelem

Az ipari forradalom és a tömeges urbanizáció időszakától kezdődően bolygónkon a levegő összetétele jelentősen megváltozott, az egyes légköri nyomgázok és aeroszol részecskék légköri mennyisége világszerte rohamosan emelkedik. Az emberiség létfeltételeit is veszélyeztető következmények elkerülése csak nemzetközi összefogással lehetséges, amelyben Magyarországnak és a településnek is az arányos felelősség elve alapján kell szerepet vállalnia.

Az éghajlatváltozás kockázatát csak az üvegházhatású gázok és minden más, a légköri sugárzásátvitelt befolyásoló gáz-, cseppfolyós-, és szilárd összetevők kibocsátásának csökkentésével lehetséges mérsékelni, állapotát szinten tartani. E gázok kibocsátása az energiatermelés, a közlekedés, egyes ipari tevékenységek és az intenzív mezőgazdasági termelés rovására írható, így a légkör védelme végső soron a nemzetgazdaságokat átszövő energetikai, közlekedési infrastruktúra, illetve a termelési-termesztési rendszerek fenntarthatóságával szervesen összefügg. A fenntarthatóság érdemi megvalósításánál tehát szükséges az említett szférák, tevékenységi körök áttekintése és a kibocsátások csökkenését eredményező új megközelítések, módok, eljárások kimunkálása és széleskörű gyakorlati elterjesztése.

A globális folyamatokkal egyidejűleg helyi szinten az üvegházhatású gázok kibocsátáskorlátozása mellett az emberi egészséget, az ökológiai rendszert és az épített környezetet is fenyegető légszennyező anyagok okoznak komoly gondokat. Ezek forrásai szintén az energetikai és más iparágak, a mezőgazdaság, a közlekedés, a szolgáltató ágazat, a lakossági fűtés – tehát antropogén eredetűek. Olykor a természet maga is nagymértékben hozzájárul a légszennyezéshez (vulkán kitörés, aszály, hévízforrások, stb.). A légszennyezők e csoportjának hatása általában jóval gyorsabban érzékelhető (napok, hetek, súlyos esetekben percek alatt), mint az üvegház hatású gázok esetében.

A légszennyező anyagok szilárd (por, korom, pernye), gáz (kéndioxid, nitrogén oxidok, kénhidrogén, ammónia, szénmonoxid, metán, alacsony forráspontú szerves anyagok) és gőz (üzemanyag gőzök, közepes és magas forráspontú szerves anyagok) lehetnek. A szilárd légszennyezőkhöz gyakran kötődnek az egészségre különösen káros szerves mikro szennyezők (policiklikus aromás vegyületek, dioxinok, oldószer-gőzök, stb.). Ezen anyagok egy része a légkörben rövid élettartamú, így csak a kibocsátási pont szűkebb környezetében (néhány 100 m – néhány km) van jelentős hatásuk. Ugyanakkor egyes anyagok (pl. savas oxidok) regionális, mások (freonok, perzisztens szerves vegyületek) globális szinten is kifejtik káros hatásukat.

A települési környezetvédelmi programban nagy figyelmet kell fordítani a légszennyezők e csoportjába tartozó anyagok csökkentésére is, mivel ezek lokálisan és rövidtávon hatnak mind a lakosság egészségi állapotára, mind pedig az élővilágra és az épített környezetre.

A településen az ipar relatíve kisebb jelentőségű, így környezetterhelő tevékenység a közlekedés. A forgalom jelenleg egyes útszakaszokon műszaki védelem nélkül érkezik a településre, s gyakorlatilag a járművezetők belátásán múlik a sebességcsökkentés. A közúti közlekedési kibocsátások alakulásában három tényező játszik fontos szerepet: az üzemanyag és a gépjármű-állomány minősége, valamint a gépjárműhasználat mennyisége.

Cél:

- A jó levegőminőség fenntartása, a település környezeti levegőminőségének javítása, különösen a NO_x, SO₂, és az ülepedő porszennyezés vonatkozásában.
- A község állandó növényborítottsággal nem bíró homokos textúrájú területein tervszerűen telepített erdősávokkal mérsékelni kell a szél okozta talajpusztulást (defláció) mértékét és a tulajdonosok művelési kötelezettségének fokozott mértékű ellenőrzésével a parlagterületek részarányát csökkenteni szükséges.
- A község belterületén lévő rendszeresen kezelt zöldfelület, park, virágágyás talaja megfelelő morzsás szerkezetű, de szerves anyagpótlásuk a változékony időjárás miatt folyamatosan szükséges.
- Játsszótér vagy parkoló céljára használt zöldfelületek kitaposott növényzetét pótolni kell és az eredeti funkcióját helyreállítani, vagy valós igény esetén kiépített pormentesített utat, parkolót kell létesíteni.
- Jelentős porszennyező források a községben a burkolt úttest és a járda, illetve kerítés közötti növényzet nélküli területek, tisztítatlan járdák. Ezek rendben tartása érdekében érvényt kell szerezni az ingatlantulajdonosok, használók ez irányú kötelezettségeire vonatkozó előírásainak, és kezdeményezni kell a növényzet nélküli felületek gyepesítését.

- **Általánosságban is igaz, hogy a növényzettel borított felület jótékonyan hat a környezete levegőminőségére (kicsi szilárdanyag felszabadulás, párásabb levegő, alacsonyabb léghőmérséklet), szemben a növényborítás hiányában levegőbe jutó jelentős mennyiségű szilárd szennyezőanyagokkal és a száraz, kedvezőtlenebb hő fizikai felszín léghőmérsékletet extrém ódon emelő hatásával szemben**

- A közterületen tárolt építési- és bontási anyagokat (homok, folyami sóder, bontási törmelék, stb.) takarással kell ellátni a porszóródás megakadályozása érdekében. A takarás alkalmazását a közterület-használati engedélyben kell előírni. Közvetlen felhasználásuk után a településen lévő Inert hulladéklerakóba való elszállításukról gondoskodni kell. Ennek kontrollját folyamatosan kell végezni.
- A pollenszennyezés mértékének csökkentése érdekében a kezelt zöldfelületeken a kaszálást a virágzás előtt minden esetben el kell végezni. A közterületek fásítása és a fafajta váltás során a légszennyezés szempontjából kedvezőtlen hatású fafajok (nyárfa, nyírfa, platán) telepítését kerülni kell.
- A települési zöldfelületek mennyiségét és minőségi állapotát továbbra is fejleszteni szükséges. Ennek nyomon követése – a meglévő zöld felületek kezelése és az újak kialakítása – folyamatos munkát igényel.
- Rendeletben kell szabályozni, hogy a fűtési idény alatt a lakosság mely anyagokat használhatja fel fűtési célokra és melyeket nem. Ezzel a veszélyes anyagok égetését (pl. gumi, műanyag, stb.) kívánjuk meggátolni, és visszaszorítani.
- Megújuló energiaforrásokra való áttérés ösztönzése tájékoztatással, tanácsadással, ismeretátadási programokkal.
- Fosszilis energiahordozók hatékonyabb átalakítása (kis fajlagos szennyezőanyag-kibocsátású, korszerű tüzelőberendezések alkalmazásának támogatása).
- A káros kibocsátás csökkenését (pl.: korszerű fűtés, megújuló energiák használata, stb.) és kedvező hőfizikai helyzetet eredményező építőipari, építészeti megoldások (pl.: hőszigetelés, zöld tetők, zöld homlokzatok, árnyékolás, tájolás, stb.) megvalósításának propagálása, támogatása, ösztönzése.
- Az avarégetés káros hatásának, a komposztálás hasznosságának propagálása, illetve az avarégetés rendjének, tiltásának szabályozása önkormányzati rendelettel.

6.10. Zöldfelület gazdálkodás

Az épített környezet, azaz a település védelme, fenntarthatóvá, élhetőbbé tétele természetvédelmi, tájvédelmi, környezet-egészségügyi és nem utolsósorban érzelmi-hangulati, mentális kérdés.

- Természetvédelmi kérdés abban a tekintetben, hogy hogyan illeszkedik az ökoszisztémába, mekkora térrészt foglal el és mekkorát használ fel.
- Tájvédelmi, tájésztétikai kérdés, hogy beleilleszkedik-e a tájszerkezetbe, vagy inkább további megbontását, feldarabolódását okozza.
- A település szerkezete, zöldfelület-rendszere, arculata nagyban meghatározza a lakosság hangulatát, egészségét, azaz döntően befolyásolja a komfortérzetet, az életminőséget.
- A település épített világa, az épületek, utak, műszaki létesítmények rendszere biztosítja a település működőképességét, az egyes települési funkciók közti szükséges kapcsolatokat.

Cél:

Kevesebb környezeti stressz hatást eredményező, jobb környezeti állapotjellemzőkkel, komforttal rendelkező települési környezet fenntartása és fejlesztése.

Feladat:

- A fák a zöldfelületi rendszer legfontosabb elemeit alkotják, és környezetvédelmi szempontból is domináns a szerepük (zajcsökkentő, porfelfogó, légnedvességet biztosító, O₂ termelő, élőhely, stb.) Telepítésükkor figyelembe veendő az adott helyszín talaja és a terület természetes csapadékellátottsága is.
- A fajösszetétel a Dél-alföldi klimatikus viszonyoknak többnyire megfelel. Problémát okoz a gondozatlan fák esetében az erős növekedésű, előregedő, valamint a gyümölcsfák magas aránya, valamint az elmúlt évtizedekben vezeték alá ültetett erős növesű fák. Ez tervszerű és folyamatos fasorleváltásokat tesz szükségessé a következő 20 évben, illetve ez a munka soha nem is ér véget.
- A település jól fásítottnak számít, azonban a fajok összetételét, arányát a következő években folyamatos munkával módosítani kell a megfelelő irányba (Egyes fajok arányának csökkentése, mások növelése, betegségre érzékeny fajok elhagyása, gyümölcsfák tiltása).
- Fasor leváltásokhoz ős-, és tájhonos fafajok telepítése szükséges, melyek az alábbiak lehetnek:
 - Mezei juhar
 - Tatár juhar
 - Magyar kőris
 - Madárcseresznye
 - Fehér nyár
 - Szürke nyár
 - Rezgő nyár
 - Fehér fűz
 - Törékeny fűz
 - Egyéb fűzek
 - Kislevelű hárs
 - Közönséges nyír
 - Hamvas éger

- A zöldfelületek fenntartása jelenleg jól szervezetten, tervszerűen történik, többnyire megfelelő színvonalon.
- A fejlesztések során a fában szegény területeket kell előnyben részesíteni.
- A zöldfelület fejlesztésében fokozott hangsúllyal szerepelnek a települési kis terek, amelyek potenciálisan a településképre jellemző, csendes pihenőparkok kialakítását, fejlesztését teszik lehetővé.
- A lakosság bevonásával, a környezeti tudat erősítésével sikerülhet színvonalas fenntartást megvalósítani. A „Virágos Magyarországért” mozgalomban való részvétel, a helyi „Virágos városért” mozgalom szervezése, a „Parlagfű tombola”, a „Legszebb konyhakertek” mozgalomba való becsatlakozás, a lakossági fásítási akciók összességben előremutató és fenntartható zöldfelületet eredményeznek hosszú távon is.
- Magánházak előtti terület gyepesítése és védelme, szabályozni kell az ok nélküli gyep kiirtást.
- Fagzdálkodás, fakivágásokat szigorúbban kell ellenőrizni. A fakipusztulásokat meg kell vizsgálni.
- A „Te szedd” mozgalomhoz való csatlakozással a meglévő zöld felületek hulladéktól való mentesítése a zöldfelület funkcionalitását növeli – az esztétikai és tudati nevelő hatáson túl.

6.11. Talaj-, és földvédelem

A természeti erőforrások között, a környezetben sajátos helyet foglal el a termőföld, mert feltételelesen megújuló, korlátozottan rendelkezésre álló erőforrás, amelyen alapul a mezőgazdaság, az élelmiszertermelés. A talaj összetétele, fizikai szerkezete biztosítja a növények tápanyag és vízellátását. Az intenzív mezőgazdasági termelés megváltoztatja a talajok termékenységét-, befolyásolja a szerkezetet, talajképződés és pusztulás folyamatát. A szántó- és más területeken, ahol talajművelést alkalmaznak, nincsen állandó növényborítás. A gyomnövények elterjedésének megakadályozására szóba jöhet egyetlen környezetbarát lehetőség a folyamatos művelés. A gyomos területek mindinkább jellemző növényei az allergénhatásokról ismert parlagfű és a vadkender.

Cél:

A talaj termőképességének helyreállítása a földvédelmet elősegítő területhasználat megvalósításával. Parlagfű visszaszorítására legeltetéses állattenyésztés hagyományainak visszaállítása.

Feladat :

- A privatizációs lehetőségek megnövelték a területen a tulajdonosok és a gazdálkodók számát. Egy korszerű szaktanácsadói rendszer kiépítésével, a gazdálkodók és az intézmények közötti gyors információcsere feltételrendszerének kialakításával (szakanyagok, pályázati lehetőségek, kedvezmények) mérsékelhetők a nem megfelelő talajhasználatból adódó környeztkárosodás lehetőségei.
- Törekedni kell a talaj- és termőföld megfelelő hasznosítására, művelésére, különös tekintettel az FM támogatásokban célok megvalósítására.
- Területfejlesztés eszközeivel is elő kell segíteni, hogy a másodlagosan szikesedett, savanyodásra hajlamos, valamint a szél- és vízerózió által veszélyeztetett területek megfelelő védelmet kapjanak. A defláció sújtott területek csökkenthetők mezővédő erdősávok telepítésével, s megfelelő táblásítási gyakorlat kidolgozásával.
- A talaj tápanyagtartalmának védelmében ki kell dolgozni és népszerűsíteni kell a terület talajaira adaptálható, a fenntartható, környezetkímélő tápanyag gazdálkodási rendszert. Ismeretterjesztő anyagokkal elő kell segíteni a környezetkímélő termelési módok elterjedését.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a növényvédő szerek, műtrágyák alkalmazása során a megfelelő biztonsági előírások betartására (megfelelő tárolással, átrakodással a pontszerű szennyezések elkerülése). Szintén hatványozott figyelmet kell fordítani az ezen beavatkozás eredményességére ható időjárási körülményekre (léghőmérséklet 25 C° alatt, legkésőbb 6 órával a várható csapadékhullás előtt, kerülendő a magas légnedvesség időszakában, stb.)
- Támogatni kell a korszerű, környezetbarát biogazdálkodási formák elterjedését.
- Az elhagyott üzemi gyümölcs-szőlő ültetvényeken és a magántulajdonba került, de meg nem művelt földeken nagy gond a gyomosodás (parlagfű). Ezek megszüntetése, legalább az időnkénti kaszálás elrendelése és ellenőrzése, szankcionálása sürgető feladat.
- A talaj és termőföld védelmi érdekében is támogatni kell azokat a kezdeményezéseket, amelyek megoldanak a települések hulladék elhelyezési, valamint szennyvíz-elhelyezési, tisztítási gondjait, csökkentve ezzel a talajszennyezettség mértékét.

6.12. Természetvédelem (állat-, és növényvédelem, természeti értékek megőrzése, óvása)

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján elkészített Nemzeti Természetvédelmi Alaptervvel összhangban a természet megőrzése és védelme szervezett, törvényileg szabályozott, központosan irányított és finanszírozott szakmai és hatósági tevékenység, de egyszersmind társadalmi, önkormányzati, állampolgári érdek és feladat is. Az Alapterv részletesen meghatározza az elérendő természetvédelmi célokat, célállapotokat és feladatokat a talajjal, a földtani-felszínalaktani értékekkel, a vizes élőhelyekkel, a növényvilággal, az állatvilággal és a tájakkal összefüggésben, amelyek e fejezetbe is beépítésre kerültek.

Cél:

A település természeti értékeinek és környezetének védelme, fenntartható használata. A település biológiailag gazdag élőhelyei mozaikosságuk, sokrétűségük miatt igen sérülékenyek, ezért megőrzésük érdekében speciális intézkedések sorozata szükséges. Fontos továbbá a település és környezete tájainak fenntartható használata, a táj esztétikai értékének megőrzése.

Feladat:

- A település környékén még meglévő helyi értékek és veszélyeztetett ökoszisztémák számbavétele, védetté nyilvánítása fontos feladat az önkormányzat számára, ugyanis ezek a természeti értékek egyedülállóak, valamint pótolhatatlanok Szank és az ország számára egyaránt.
- Helyi védelemre érdemes egyedek feltérképezése és védetté nyilvánítása.
- A védett fák lombja által fedett területen csak a legszükségesebb földmunkát szabad végezni, csak kézi földmunka alkalmazható.
- A védett egyedek lombját érintő légvezeték nem létesíthető.
- A védett egyedek csak gyógyíthatatlan megbetegedésük miatt vágathatók ki, ekkor megegyező fajtájú előnevelt egyeddel pótolni kell őket.
- A tájvédelmi körzeteken átmenő utak mindegyik bejáratánál jelölni kell, hogy tájvédelmi körzet kezdődik. Megelőző hatását abban fejtí ki, hogy a szabálysértés elkövetője, nem hivatkozhat arra, hogy nem tudta, tájvédelmi körzetbe érkezett.
- A környezet védelméről és a természet védelméről szóló törvények, mint keretszabályok alapján a Képviselő-testületnek a későbbiek során elfogadott – a település egész területére vonatkozó – általános rendezési tervében kell szabályoznia a környezet-gazdálkodással összefüggő valamennyi területet.
- Figyelemmel kell követni és biztosítani kell a természetes élőhelyek, különösen a veszélyeztetett növény- és állatfajok természetes élőhelyeinek védelmét.

6.13. A lakosság környezet-, és természetvédelemmel kapcsolatos szemléletformálása

Jelenleg a környezeti nevelés döntő színterei az oktatási intézmények, ám ahhoz, hogy sikeres legyen a program, a további színtereket kell kiterjeszteni az élet szinte minden területére, de különösen a családra, az oktatási és művelődési intézményekre, a civil szervezetekre, a hatóságokra, az önkormányzatra és a gazdaság szereplőire is.

Meg kell találni azokat a csatornákat, felületeket, amelyek mindenki számára elérhető, látható módon adnak át ismeretet, információt, figyelmeztetést, felhívást, tiltást a környezet védelme, a környezet értékeivel való ésszerű, a fenntartható fejlődést szolgáló gazdálkodás témakörében.

Cél:

A társadalom jelenlegi környezeti értékrendjének megváltoztatása, javítása.

Feladat:

- Bár az Önkormányzatnak nincs fenntartói kötelezettsége a település oktatási intézményeiben, azonban a Nemzeti Alaptantervvel összhangban minden segítséget megad a tudatformálásra, továbbá ösztönzi a településen a legjobb eredményeket elérő intézményeket és ezen belül a gyermekeket. Ennek érdekében a település minden évben rendez oktatási intézményei számára környezet- és természetvédelmi versenyt, illetve külön hirdet versenyt hulladékgyűjtési akciókra az Önkormányzat hathatós támogatásával.
- A település indítson helyi mozgalmakat és vegyen részt országos mozgalmakban (pl.: „Virágos Magyarországért” mozgalom, „Legszebb konyhakert” mozgalom, „Te szedd” mozgalom, stb.).
- A gazdálkodó szervezetek környezetkímélő tevékenységének elterjesztése, ösztönzése, kényszerítése a környezetkímélő termelésre.
- Óvodás-, iskoláskorúak oktatása és a szülők bevonása (közös növényültetés, gondozás).
- Az önkormányzat, a lakosság és a civil szervezetek környezetvédelmi tevékenységének, együttműködésének elősegítése. Környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatos felülvizsgálata, azok betartatása. Települési környezetvédelmi információs rendszer kialakítása.

A program megvalósításában nagy szerep hárul a társadalom különböző szereplőire, kiemelten az önkormányzatra és a helyi közösségekre. A társadalom szempontjából alapvető eljárás az információhoz való jog biztosítása, javítani kell az információhoz jutás lehetőségét (környezeti információs rendszer kiépítése). A társadalom tudatossága csak olyan körülmények között növelhető, amelynél a valóságos helyzet ismertetése a normális állapot és ez nem lehet állandó mérlegelés tárgya. Értelmes célokért az emberek öntevékenyen is fel tudnak lépni, ugyanakkor háttér vagy más támogatás hiányában ezek a kezdeményezések általában elhalnak.

6.14. Épített környezet védelme

A település épített világa, az épületek, utak, műszaki létesítmények rendszere biztosítja a település működőképességét, az egyes települési funkciók közti szükséges kapcsolatokat. Ugyanakkor tág lehetőségeket is magában foglal, hiszen az értékes épületi homlokzat helyreállításával a településkép javul, az elhagyott épületek megfelelő közfunkcióval való megtöltésével a település közösségi, kulturális élete gazdagítható (ízek háza, közösségi ház, könyvtár, Hungarikum park, stb.). Az épített környezet állagának megóvása, felújítása, fejlesztése egyben környezeti állapot javító és köznevelő hatású is.

Cél :

A településkép harmóniájának fokozott védelme.

Feladat :

- A veszélyeztetett lakások, lakóépületek állapotát fel kell mérni, és rendbehozatalához megfelelő stratégiát kell kidolgozni. Ezeket folyamatosan nyomon kell követni (elköltözés, haláleset, elhúzódó jogi ügyek, stb.).
- Az esztétikai, történeti és hagyományos, faluközpontú szempontokat figyelembe vevő felújítási módszerek és programok megvalósítása a településkép kedvező befolyásolására.
- Térségi összefogással a turisztikai erőforrásainkat és vonzerőnket hasznosítani kell.
- A község teherbíró képességét (fizikai, gazdasági, ökológiai, pszichológiai) teljes mértékben ki kell használni, de nem szabad túllépni.
- A közcélú létesítmények és környezetük fenntartását, kulturált kialakítását az üzemeltetőkkel közös programban kell összefoglalni, elkészíteni és megvalósítani.

6.15. Helyi közlekedésszervezés

Az EU új közlekedésfejlesztési irányelve kimondja, hogy át kell gondolni a közlekedési infrastruktúrák rendszerét, és törekedni kell a meglévő hálózatok, feltételek javítására, környezetkímélő módon kell megoldani a gazdaság szállítási, és személyforgalmi igényét. Az utak vonatkozásában a szélességnél figyelembe kell venni a távlati közművesítést (vízvezeték, földkábel), a csapadékvíz-elvezetést esetleges fejlesztését.

Feladat :

- Meglévő útszakaszok, belterületi utak korszerűsítése, biztonságossá tétele és karbantartása.
- Új útszakaszok tervezése és építése a környezet- és természetvédelmi szempontok figyelembevételével.
- A kerékpáros és gyalogos közlekedés népszerűsítése és feltételeinek javítása.
- Az előírt sebesség betartását elősegítő műszaki megoldások kialakítása (terelő, forgalomlassító szigetek, bukkanók elhelyezése, stb.)
- A biztonságos gyalogközlekedés elősegítése (járdák, gyalogátkelőhelyek létesítése).
- A közlekedés környezeti hatásait (zaj, por) mérséklő növényzet telepítése.
- Szank és Bócsa településeket összekötő út megvalósítása.
- Turisztikai szempontok figyelembevétele kiindulásával a korábbi kisvasút közlekedés felújítása lehetőségeinek megvizsgálása, a közeli központtal, Kiskunmajsával való tömegközlekedési alternatíva közötti forgalmat kiváltó módjának áttekintése.

7. A célok eléréséhez szükséges intézkedési program

7.1. A szervezéssel, intézkedéssel megoldandó feladatok

- A község jelentős nagyságú homokos területein tervszerűen telepített erdősávokkal mérsékelni kell a szél okozta talajpusztulás (defláció) mértékét és a tulajdonosok művelési kötelezettségének fokozott ellenőrzésével és hatósági intézkedéssel a parlagterületek részarányát csökkenteni szükséges.
- A közterületen tárolt építési-bontási anyagokat takarással kell ellátni a porszóródás megakadályozása érdekében, felhasználás után a visszamaradt anyagot az Inert hulladéktárolóba kell szállítani.
- Figyelemmel kell kísérni, hogy az állattartó gazdaságok a környezetvédelem szempontjából megfelelően kezelik a termelés során keletkezett mellékanyagok elhelyezését, hasznosítását.
- Rendeletben kell szabályozni, hogy a fűtési idény alatt a lakosság mely anyagokat használhatja fel fűtési célokra és melyeket nem.
- Az artézi kút vizének – a lakossági fogyasztáson túl – hasznosítási lehetőségét vizsgálni kell.

- Az artézi kút vizének akkreditált laboratórium általi vizsgálatát rendszeresen kell végeztetni és a lakosságot az eredményről értesíteni kell.
- A közcélú létesítmények és környezetük fenntartására és kulturált kialakítására programot kell kidolgozni, és megvalósítani.
- El kell készíteni a helyi védelemre méltó természeti értékeink állapot-felvételét, ennek alapján ki kell munkálni a területek kezelési és fenntartási szabályait.
- A településre jellemző, még fennmaradt táji értékek védelmét, a településrendezési tervben érvényesíteni kell.
- A környezetvédelmi ismeretek terjesztése érdekében az iskolai képzés segítésére ismeretterjesztő kiadvány térítése az általános iskola számára. Szakmai segítség biztosítása az oktatók részére.
- Jeles környezetvédelmi akciók (Föld Napja, stb.) keretében szervezett iskolai programok támogatása. A környezettudatos szemlélet, életmód fejlesztése.
- A Környezetvédelmi Programban meghatározott feladatok végrehajtásához egységes környezetvédelmi rendeletet kell alkotni, zöldfelület gazdálkodási tervet kell készíteni.

Határidő: folyamatos

Felelős: polgármester

7.2. Településüzemeltetési többletköltséggel járó feladatok

- A község belterületén lévő számos, rendszeresen kezelt zöldfelület, virágágyás talajának felújítása, szerves anyag pótlása.
- Szilárd burkolatú utak, terek, parkolók rendszeres takarítása, locsolása, az útszegély melletti földanyag eseti eltávolítása – a község teljes területén – a porszennyezés csökkentése érdekében.
- A pollenszennyezés mértékének csökkentése érdekében a kezelt zöldfelületeken a kaszálást a növényzet virágzása előtt minden esetben el kell végezni. A közterületek fásítása során légszennyezés szempontjából kerülni kell a kedvezőtlen hatású fajok telepítését.
- Felmérés készítése annak érdekében, hogy szükséges-e további hulladékgyűjtő edényzet kihelyezése a nagyobb forgalmú, frekvenciált helyeken.

- Az illegális szemétkerakó-, és szennyező anyag ürítési helyek felszámolása, a tevékenység tiltásának táblával jelölése.
- A termékdíjas hulladékok teljes körére kiterjedő szelektív hulladékgyűjtési rendszer kidolgozása és megvalósítása.
- A háztartási hulladékban lévő veszélyes hulladékok szelektív gyűjtési rendszerének teljes körű kiterjesztése.
- Játszóter vagy parkoló céljára használt zöldfelületek kitaposott növényzetét pótolni kell és az eredeti funkcióját helyreállítani.

Határidő: folyamatos

Megvalósítás: Az éves költségvetési lehetőségek függvényében.

Felelős: polgármester

7.3. Beruházási és fejlesztési forrásokat igénylő feladatok

1. A települési utak burkolatának felújítása
2. Önkormányzati intézmények épületeinek felújítása
3. Közterületi parkolók kialakítása, kiépítése
4. Az ivóvíz minőségének felülvizsgálata, megfelelő kezelő rendszer tervezése.

Határidő: folyamatos

Megvalósítás: költségvetési lehetőségek mértékében

Felelős: polgármester

7.4. Nagyberuházások megvalósítását igénylő feladat

1. Szank és Bócsa településeket összekötő út megvalósítása

Határidő: folyamatosan vizsgálni kell a megvalósítás pályázati lehetőségeit és az egyéb külső forrásbiztosítás lehetséges módjait

Felelős: polgármester

7.5 A környezetvédelmet szolgáló egyéb önkormányzati intézkedések, tájékoztatás, nyilvánosság

- A képviselő testület fontos feladatának tekinti a környezeti ismeretek terjesztését és fejlesztését (óvodai, iskolai nevelés, képzés, könyvkiadás). E célkitűzések megvalósulását elsősorban szakmai tanácsadással, pályázat figyeléssel, sokszorosító kapacitással támogatja. Lehetőségeihez mérten, anyagi támogatást nyújt a környezetvédelmi tárgyú helyi kiállítások megrendezéséhez, illetőleg pályázatok díjazásához.
- Az önkormányzat a környezete védelme érdekében – a környezetvédelmi feladatok megoldásának minden szakaszában – együttműködik a területi állami szervekkel, a természetes személyekkel és civil szervezetekkel, valamint mindezek érdekvédelmi szervezeteivel, helyi és területi intézményekkel.
- Az önkormányzat folyamatosan vizsgálja annak lehetőségét, hogy mely feladatokra hozhatók létre gazdaságosan – más önkormányzattal társulásban – közös környezetvédelmi beruházások, illetve a meglévő beruházások közös üzemeltetése, használatára együttműködés.
- Az önkormányzat által a rendelkezésre álló tájékoztatási eszközökkel mindenkinek biztosítja azt a jogot, hogy megismerhesse a környezet állapotára vonatkozó tényeket, adatokat, így különösen a környezet állapotát, a környezet-szennyezettség mértékét, valamint a környezet emberi egészségre gyakorolt hatását.
- Felülvizsgálja a környezetvédelmi rendeleteit, kezdeményezi azok módosításait, szükség szerint indítványozza a programban meghatározott feladatok végrehajtása érdekében egyes testületi határozatok, rendeletek meghozatalát.
- Biztosítja a környezetvédelemmel kapcsolatos hatósági munka személyi és tárgyi feltételeinek megteremtését, folyamatos működését.
- A képviselő-testület a programot szükség szerint – de legalább két évente felülvizsgálja.

7.6. Prioritások felállítása

A község környezetvédelmi helyzete az országos átlagnak megfelel. A település előtt álló tennivalók közül ki kell emelni az alábbiakat, melyek sarokkövei a község környezetvédelmi programjának:

- Fontos feladat a lakosság, ezen belül kiemelten a tanuló ifjúság környezet- és természetvédelmi ismereteinek folyamatos fejlesztése.
- Ivóvízbázis védelme érdekében a még meglévő szennyvízszikkasztó aknák felszámolása, helyette zárt rendszerű szennyvíztárolók kiépítése.
- Egy nagyobb ütemű út-, járdaépítési, illetve felújítási programot kell elindítani, mellyel párhuzamosan biztosítani szükséges a csapadékvíz elvezetést is.
- A belterületű közvilágítás Ledes kialakítását el kell indítani.
- A község belterületén lévő számos, rendszeresen kezelt zöldfelület, virágágyás talajának felújítása, szerves anyag pótlása.
- Természeti értékek számbavétele, megóvása, fenntartása, helyreállítása.
- A pollenszennyezés mértékének csökkentése érdekében a kezelt zöldfelületeken a kaszálást rendszeresen el kell végezni, illetve a környező parlagon hagyott területek gyommentesítését meg kell oldani.

Szank, 2016. október 13.

Patkós Zsolt
polgármester

7.7. Záradék

A Települési Környezetvédelmi Programot Szank Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a 2016. október 13-i ülésén a 94/2016.(X.13.) ÖH. számú határozattal fogadta el.

Szank, 2016. október 28.

Vincze Jánosné
jegyző